

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Jízda králů jako fenomén v cestovním ruchu
Ride of the Kings as a Phenomenon in Tourism

Student:

Kamila Jurčová

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Lenka Durdáková

Uherské Hradiště 2010

Čestné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Uherském Hradišti, dne 7. května 2010

.....
Podpis

Poděkování

Mé poděkování patří především vedoucí práce paní Ing. Lence Durdákové za velmi podmětné a cenné rady při konzultaci pro zpracování bakalářské práce.

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	METODIKA A CÍL PRÁCE.....	9
3	CESTOVNÍ RUCH	10
3.1	Definice	10
3.2	Základní pojmy v cestovním ruchu	10
3.3	Vymezení cestovního ruchu	11
3.4	Cestovní ruch jako systém.....	12
3.4.1	<i>Subjekt cestovního ruchu</i>	<i>13</i>
3.4.2	<i>Objekt cestovního ruchu</i>	<i>13</i>
4	JÍZDA KRÁLŮ	15
4.1	Vznik a charakteristika jízdy králů	15
4.2	Král a jeho družina	18
4.3	Příprava a výzdoba koní	19
4.4	Vyvolávky	19
5	JÍZDA KRÁLŮ V JEDNOTLIVÝCH MĚSTECH A OBCÍCH	21
5.1	Hluk	21
5.1.1	<i>Výzdoba</i>	<i>22</i>
5.1.2	<i>Vyvolávky.....</i>	<i>22</i>
5.1.3	<i>Žádání o krále.....</i>	<i>25</i>
5.1.4	<i>Žádání pana starosty o povolení k jízdě králů.....</i>	<i>25</i>
5.2	Kunovice.....	26
5.2.1	<i>Výzdoba</i>	<i>26</i>
5.2.2	<i>Vyvolávky.....</i>	<i>27</i>
5.2.3	<i>Žádání o krále.....</i>	<i>28</i>
5.2.4	<i>Žádání pana starosty o povolení k jízdě králů.....</i>	<i>29</i>
5.3	Skoronice	30
5.3.1	<i>Výzdoba</i>	<i>31</i>
5.3.2	<i>Vyvolávky.....</i>	<i>31</i>
5.3.3	<i>Žádání o krále.....</i>	<i>32</i>
5.3.4	<i>Žádání pana starosty o povolení k jízdě králů.....</i>	<i>32</i>
5.4	Vlčnov	34

5.4.1	Výzdoba	35
5.4.2	Vyvolávky.....	36
5.4.3	Žádání o krále.....	36
5.4.4	Žádání pana starosty o povolení k jízdě králů.....	36
6	VLASTNÍ VÝZKUM	37
6.1	Dotazník	37
6.2	Výsledky dotazníku	38
6.3	Program jízd králů	48
6.3.1	Město Hluk – XX. Dolňácké slavnosti písní a tanců s jízdou králů.....	48
6.3.2	Město Kunovice - Jízda králů	50
6.3.3	Město Kyjov – Slovácký rok.....	51
6.3.4	Obec Vlčnov – Jízda králů.....	55
6.4	Financování jízd králů	58
6.4.1	Ekonomické vyhodnocení nákladů jednotlivých jízd králů vztažené na jednoho návštěvníka	63
7	ZÁVĚR	66
	Seznam použité literatury	68
	Seznam zkratk a symbolů	
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam obrázků	
	Seznam tabulek a grafů	
	Seznam příloh	

1 ÚVOD

V posledních desetiletích se cestovní ruch prosadil jako nejvýraznější společenský a ekonomický jev. Na cestování a aktivitách s ním spojených, se každoročně podílí značná část populace. Cestování lidí za rekreací, poznáním, sportem, kulturou či z jiných důvodů, se stalo neodmyslitelnou součástí života lidí a současného životního stylu.

V cestovním ruchu hrají tradice a folklor důležitou a nezastupitelnou roli. Slovácko je pro mnohé zosobněním živých lidových obyčejů, cimbálové muziky, pestrých krojů, dobré zábavy i vína a je zřejmě posledním místem v zemi, kde mají tradice dodnes silné kořeny.

Hýlom, hýlom, počůvajte, horní, dolní, domácí aj přespólní, co Vám budu povídati o téjto svatodušní neděli, to jsou slova, kterými začíná každá jízda králů, která patří mezi nejvýznamnější a zároveň i nejstarší slavnosti.

Toto téma pro svou bakalářskou práci mě oslovilo, díky mému zájmu o kulturní dění, sama se již od dětství zúčastňuji různých folklorních slavností a zpívám v dechovém souboru.

Jízda králů zvláštní to zvyk. Kdo jej jednou spatří nebo se na něm dokonce podílí jako účastník, už nikdy nezapomene a uchovává si zvláštní obraz a nepopsatelný pocit. Mohlo by se zdát, že tento zvyk už nemá dnešnímu člověku co říci, ale opak je pravdou.

Slavnosti předchází mnoho týdnů, ba i měsíců příprav, od výroby zdobení až po cvičné jízdy jezdců na koních. Je výsledkem snažení stovek přátel lidových tradic.

Jízda králů, to není jen slavností průvod krále a jezdců na koních. Královská sláva a veselí začínají ve velkém už pár dní předem. Obdivovatelé a milovníci folkloru jsou vždy unášeni pestrostí a barvivostí krojů z naší oblasti, co dědina to jiný kraj.

2 METODIKA A CÍL PRÁCE

Pro zpracování této bakalářské práce byly použity informace z knižních i internetových zdrojů a vlastního šetření.

Teoretická část je zaměřena jak na cestovní ruch, ale také na jízdu králů, její vznik, charakteristiku a jednotlivé jízdy na Slovensku.

Cílem mé bakalářské práce bylo nejen seznámit se samotnou jízdou králů v jednotlivých obcích a městech, kde se královské veselí koná, ale zároveň prozkoumat jak jsou města na tuto slavnost připravena a zda mají návštěvníkům co nabídnout.

Výsledky zjištění budou prezentovány v druhé části bakalářské práce s názvem vlastní výzkum.

V hranatých závorkách jsou uvedena čísla, které odkazují na seznam literatury na konci práce. Seznam zkratk je uveden na konci práce.

3 CESTOVNÍ RUCH

Cestování a cestovní ruch se vyvíjí od počátku lidské civilizace, kdy se člověk vydával na první výpravy. Při svých cestách za poznáním se člověk pohyboval nejprve po souši, po vodě, vzduchem a nakonec i vesmírem. Cestování a s ním související cestovní ruch se stal nedílnou součástí moderního člověka a každý rok dává do pohybu velké množství osob. Hlavním motivem tohoto pohybu lidí je záměrná změna prostředí, čímž lidé uspokojují některé ze svých potřeb (potřeba odpočinku, pohybu, poznání nových kulturních a estetických zážitků a mnoho dalších), protože jejich běžné životní prostředí jim neposkytuje dostatek možností a příležitostí k uspokojení těchto potřeb, popřípadě neumožňuje dostatečnou kvalitu jejich uspokojení.

Díky této touze uspokojovat lidské potřeby se cestovní ruch stal i výrazným ekonomickým fenoménem. Zahrnuje širokou škálu ekonomických činností, služeb a zároveň se stává i faktorem regionálního rozvoje, národních ekonomik i ekonomiky světové.

3.1 Definice

Cestovní ruch (turismus, zkratka CR, angl. tourism, travel) = komplexní společenský jev jako souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politikách a veřejně-správných aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity.[10]

3.2 Základní pojmy v cestovním ruchu

Společně s definováním pojmu cestovní ruch je vhodné vymezit také terminologii dalších pojmů souvisejících s tímto oborem a uvést rozdíly mezi nimi. Cestovní ruch zahrnuje aktivity osob, převážně za účelem využití volného času poznáváním a rekreací, které cestují a pobývají v místech mimo jejich trvalé bydliště po dobu nepřesahující šest měsíců. Pro cestovní ruch jsou podstatné tři skutečnosti: dočasnost pobytu, změna místa a nevýdělečný charakter pobytu v navštíveném místě.

Cestování je širším pojmem než cestovní ruch a zahrnuje i jiné cestovní důvody, např. studijní, služební nebo obchodní.

Rekreace jako součást cestovního ruchu zahrnuje fyzický a duševní odpočinek, ale na druhou stranu jej i přesahuje, neboť zahrnuje i odpočinkové aktivity v místě bydliště.[9]

Turistika jako součást cestovního ruchu je jeho aktivní forma.[9]

Další pojmy

Forma cestovního ruchu (angl. form of tourism) = typ CR, pro jehož určení je klíčovým kritériem motivace návštěvníka.[10]

Druh cestovního ruchu (angl. type of tourism) = typ CR, pro jehož určení je klíčovým kritériem „jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách jakož i jeho účinky.[10]

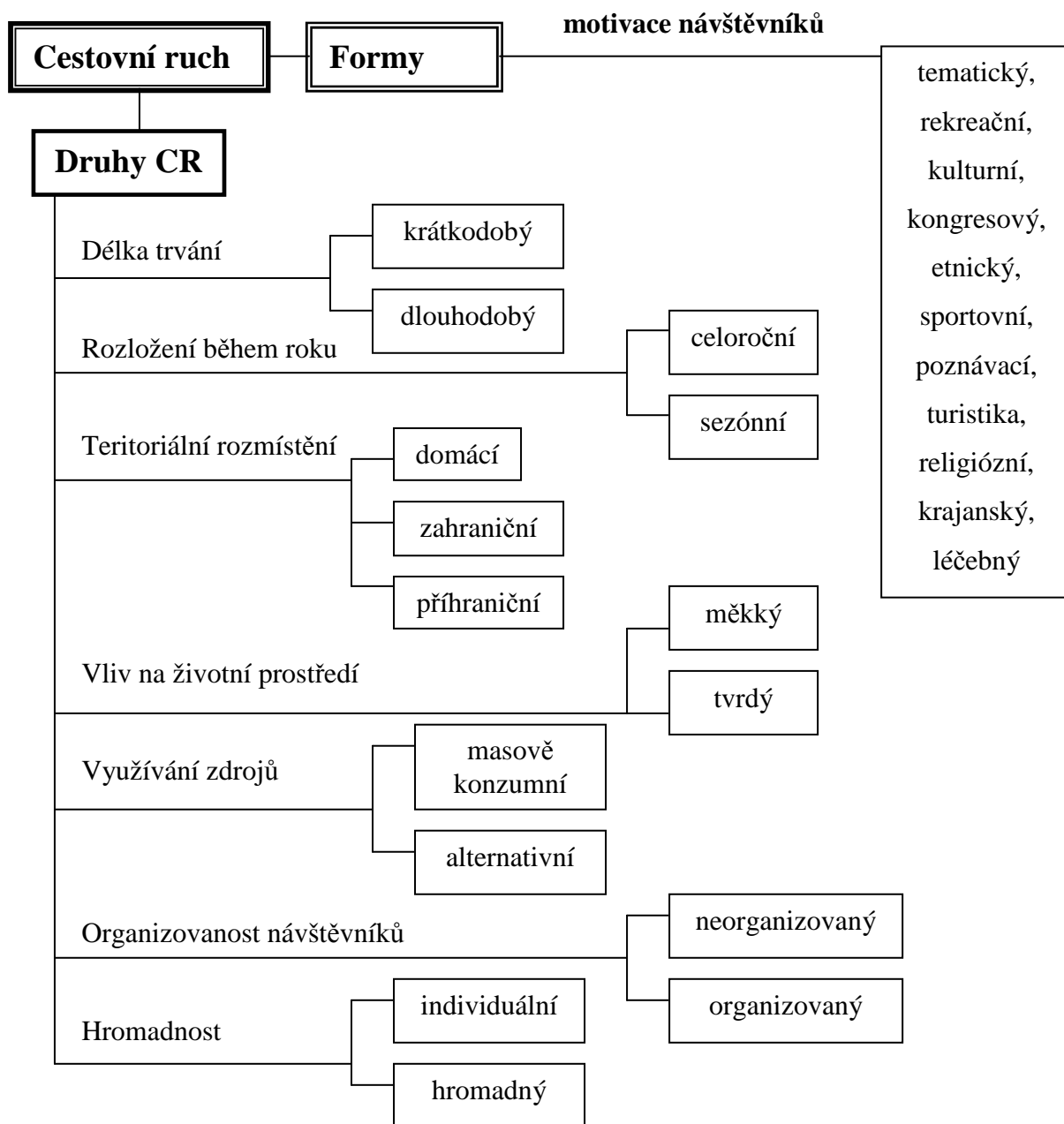
Výletník (též exkurzionista, angl. excursionist, day-tripper, day visitor) = dočasný návštěvník, který se v navštíveném místě nebo zemi zdrží pouze jeden den, tedy bez přenocování.[10]

Turista (angl. tourist, overnight visitor) = cestující, který se zdrží v navštíveném místě alespoň 24 hodin za účelem využití volného času, a v tomto místě též přespí v hromadném nebo soukromém ubytovacím zařízení.[10]

3.3 Vymezení cestovního ruchu

Na Obr. 3.1 je ukázka členění CR podle vybraných druhů a forem. V různých publikacích o cestovním ruchu se rozdělení na druhy a formy zaměřuje. Třídění na formy CR vychází z motivace návštěvníků a třídění na druhy CR je provedeno podle následujících, nejčastěji používaných kritérií: délka trvání, způsob využívání přírodních a antropogenních zdrojů, teritoriální rozmístění, organizovanost, hromadnost, rozložení během roku, vliv na životním prostředí.

Obr. 3.1 Vybrané druhy a formy cestovního ruchu podle knihy Cestovní ruch – výkladový slovník (2002, str. 6)

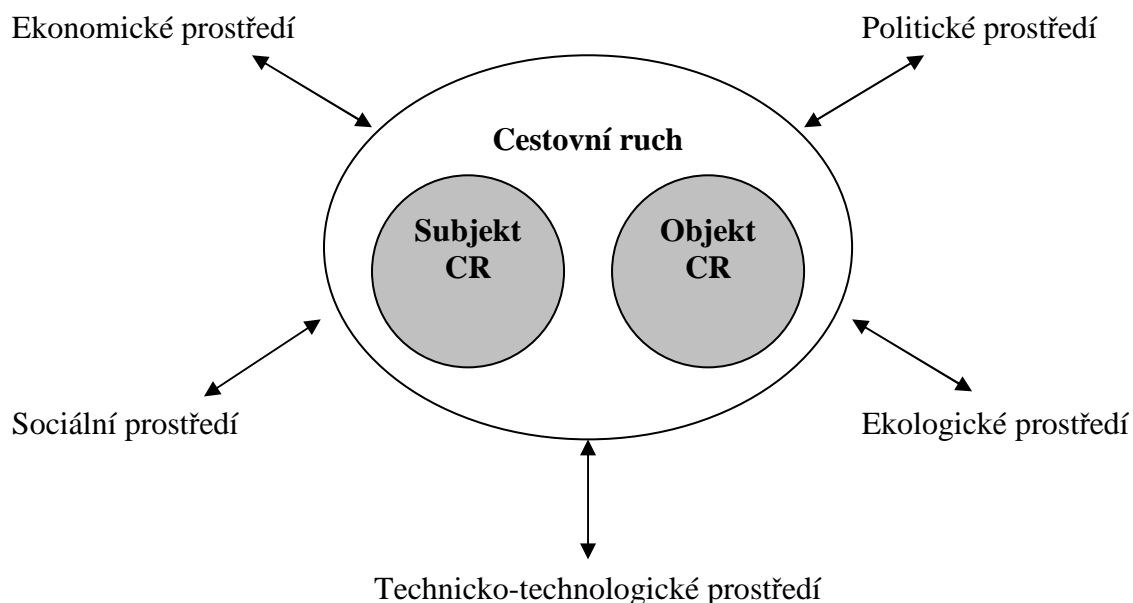

3.4 Cestovní ruch jako systém

Cestovní ruch je otevřený a dynamický systém, který tvoří dva podsystémy, a to **subjekt cestovního ruchu** a **objekt cestovního ruchu** včetně vzájemných vazeb. Vazby existují i mezi cestovním ruchem jako systémem a jinými systémy, které tvoří jeho okolí – vnější prostředí. Jde o ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické a ekologické prostředí.[4]

Grafické znázornění nalezneme na Obr. 3.2

Obr. 3.2 Cestovní ruch jako systém (C. Kaspar, 1995)

3.4.1 Subjekt cestovního ruchu

Subjektem cestovního ruchu reprezentuje účastník cestovního ruchu. Z ekonomického hlediska je jím každý, kdo uspokojuje svoje potřeby spotřebou statků cestovního ruchu v době cestování a pobytu mimo místo trvalého bydliště a obvykle ve volném čase. Je nositelem poptávky a spotřebitelem produktu cestovního ruchu.[4]

Z hlediska statistiky je účastníkem cestovního ruchu cestující označený jako návštěvník, turista nebo výletník. V souladu se závěry mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu z roku 1991 však tyto pojmy nejsou ekvivalentní. Ve struktuře cestujících má své místo i stálý obyvatel jako potencionální účastník domácího nebo zahraničního cestovního ruchu.[4]

3.4.2 Objekt cestovního ruchu

Objektem cestovního ruchu je všechno, co se může stát cílem změny místa pobytu účastníka cestovního ruchu. Jde o přírodu, kulturu, hospodářství apod. Objekt cestovního ruchu je tak nositelem nabídky.[4]

Tvoří ho cílové místo, podniky a instituce cestovního ruchu. Subjekt cestovního ruchu cestuje do cílového místa pouze tehdy, když existuje vhodný ekvivalent na uspokojování jeho potřeb.[4]

Cílové místo představuje středisko cestovního ruchu, region nebo stát jako cestovní cíl. V odborné literatuře se na jeho označení používá i pojem destinace cestovního ruchu. Často je používán zkrácený termín destinace.[4]

4 JÍZDA KRÁLŮ

4.1 Vznik a charakteristika jízdy králů

V bezprostředním období po poslední změně režimu se zdálo, že lidová kultura v krátké době zmizí. V posledních letech však můžeme pozorovat zesílený zájem o folklor a veškeré dědictví po předcích, o čemž svědčí příležitostné užívání lidového kroje při různých svátcích, nejen o hodech. Mezi fenomény lidové kultury, které pronikly do širokého povědomí u nás a našly si cestu i do světa, patří jízda králů. Nejprve se stala světoznámou jízda králů ve Vlčnově, ale stále více se známými stávají i jízdy králů v Hluku, Kunovicích a Skoronicích.

O jízdě králů toho bylo hodně řečeno i napsáno. Často jde o výpovědi, které se více než o prameny opírají o teoretické konstrukce. Dnešní jízda králů je zvláštním spletnem řady tradic, zvyků a obřadů, které se slily v jeden proud.

Jízda králů patří k výjimečným lidovým zvykům, které se na Slovensku dodnes dochovaly. V dřívější době byla známá pod jménem ježdění po králoch, vodění krále či honění krále. Pořádala se odedávna o letnicích a její původ bývá spojován s různými legendárními i historickými událostmi.

Svatodušní svátky neboli letnice jsou pohyblivým svátkem, který připadá na období sedm týdnů po Velikonocích. Svátek svatého Ducha uzavírá padesátidenní radostný čas, který zahrnuje i Boží hod svatodušní.[3]

Na venkově se k letnicím vázaly slavnosti královské, jejichž podobu dnes dokumentují dochované zvyky královniček a jízdy králů. Královské nebo králenské hry, obřady a slavnosti s občůzkami byly ještě na konci 19. století zaznamenávány v mnoha variantách – honění, vodění, koupání, stíhání krále, jízda králů, po králoch, hra na krále, na králku, na chudého krále a jiné. Provozovala je chasa, svobodní mládenci, dívky se podílely v omezené míře. Tyto formy obvykle obsahovaly soutěživé prvky – dovednostní závody, v běhu, v jízdě na koni, volbu krále, průvod s králem a jeho družinou, kterou tvořila řada hodnostní, např. tlampač, pobočníci, pážata, ministři, výběrčí, hlásatelé, královna. Jejich atributy a symboly tvořila výstroj a výzbroj, která měla tu více tu méně stylizovanou podobu.[3]

Počátky této malebné slavnosti možno sledovat od nejstarších dob a to nejen na území naší vlasti, ale též u mnohých evropských národů. Ekonomickými změnami na vesnici se však tento krásný lidový obyčej postupně měnil nebo úplně zanikl.[12]

Na Slovensku byl už ve středověku od církevních úřadů pronásledován, načež po synodální záповědi z roku 1585, která zakazovala „na rusandlinie svátky podle starého obyčeje králov stavěti“ úplně vymizel.[12]

Na Hané, kde jízdu králů spojovali s hledáním legendárního krále Ječmínka zanikl v polovině 19. století.[12]

Po původu tohoto jedinečně krásného lidového zvyku pátralo mnoho národopisných pracovníků. Velkou pozornost bádání věnoval známý folklorista, ředitel gymnázia v Kyjově Josef Klvaňa. Jak vyplývá z článku v časopise Světozor z roku 1891 došel k závěru, že obyčej sahá až do dob pohanských a je původu náboženského. K podobným názorům se dopracovali vesničtí učitelé a spisovatelé Matouš Běňa a Martin Zeman. Studie regionálního historika Metoděje Zemka míní, že jízda králů je zvyk připomínající útěk krále Matyáše v roce 1469.[12]

Mluví o tom, že vojsko krále Matyáše bylo po neúspěšném obléhání Hradiště s přivolanou pomocí Jiřího z Poděbrad od města nejen odraženo, ale u Bílovic na hlavu poraženo a rozprášeno. Matyáš z bojiště musel uprchnout, aby sám nebyl zajat, a zachránil si holý život. Uprchl do Uherského Brodu, který mu tenkrát byl věrný. Až k městu Brodu byl pronásledován – honěn jezdeckým oddílem vítězů. Odtamtud měl být tajnou chodbou a v přestrojení do dívčích šatů vyveden z města a v útěku pokračoval. Prchal i se svými pobočníky cestou podél tvrze Králov, dále přes Bánov ve směru na Trenčín, až do Uher. Na památku této události se prý měla začít jezdit jízda králů. A snad i proto, aby pověsti byl dán punc věrohodnosti, se uvádí dovětek, že také král dnešní jízdy je oblečen do dívčích šatů a je doprovázen družinou jezdců, kteří ho při útěku chrání.[3]

Současný folkloristický odborník Jan Pavelčík spojuje tyto slavnosti s iniciačním obřadem, tj. přijímání jinochů do stavu bojovníků a dokumentuje to donedávna zachovalým zvykem, že jezdci museli být toho roku odvedeni na vojnu. Rovněž přestrojení krále a jeho

pobočníků je běžný iniciační symbol zachování mlčení. V dnešní době mlčí symbolicky jen král a aby nepromluvil, má v ústech růži.[12]

Domněnkami o vzniku jízdy králů se zabýval také hlucký učitel a malíř Domin Černý. Uvádí, že někteří v ní vidí ještě pohanské vítání přechodu jara do léta, jiní napodobení rytířských her a turnajů nebo také památku na návrat královice Václava ze zajetí Oty Braniborského. Za nejpravděpodobnější považuje hypotézu, že podstatu jízdy králů je možno hledat v chlapeckých hrách, které dospívající chlapci pořádali na pastvě při prvním výhonu dobytka. Obdobně chlapci v prvních dnech pastvy pořádali mezi sebou dovednostní a rychlostní závody na koních. Ten, který zvítězil, byl králem. Vítězové druhého a třetího pořadí se pak stali královskými pobočníky. Po závodech si vyzdobili koně zeleným, stuhami a pentlemi, objížděli vesnici od domu k domu a vybírali na krála, na vítěze. Dary tvořily v minulosti naturálie – vejce, obilí, uzené maso, klobásy a špek, jež si účastníci po ukončení objížděky rozdělili stejným dílem mezi sebe jako zálohu za to, že chlapci pásávali koně jak hospodáři, tak sousedům či cizím, a vybrané dary měly být závdavkem pro budoucí službu.

Všechny uvedené i jiné dohady nemají reálného odůvodnění. Jsou to spíše romantické výklady, které se snaží starými historickými událostmi vysvětlit tento tajemný lidový zvyk.[12] Ať jsou výklady o vzniku rozličné, ať jsou motivy jakékoli, jedno je důležité: jízda králů je krásnou lidovou slavností, plnou života, lidových průpovědek, žertů, hýřících slováckých barev, životního elánu a optimismu. V tomto směru zůstává stále pronikavou inspirací, jež pomáhá udržet bohatý slovácký folklór.

Ještě na začátku 20. století jezdívali „po králoch“ ve většině slováckých obcí. V současné době se jezdí každoročně jen ve Vlčnově, v Kunovicích jízdu pořádají každý druhý rok a každé tři roky ji pořádá v rámci svých Dolňáckých slavností město Hluk. Na dolňácku se jezdí ve Skoronicích u Kyjova při příležitosti kyjovského Slováckého roku.

Povšimneme-li si blíže dnešní jízdy králů, předně některých prvků, jež se v průběhu zvyku závazně dodržují a uchovávají, dojdeme k poznání, že tyto prvky jsou atributy, charakteristickými a nezbytnými úkony, vytvářejícími jeho podstatu. Důležité je období, v němž se zvyk pravidelně koná, osoby, jež jsou v rámci obyčeje dominantní, stav a věk hlavních funkcionářů či obřadníků. To vše dává tušit, že původ je nutné hledat

v pradávných obřadech, rituálech, dotýkajících se celé vesnické komunity. Ve velké míře jsou uplatňovány prostřednictvím žádostí a děkování, žádáním rodičů o zapůjčení chlapce, žádáním představeného obce o povolení k objíždě, žádání občanů o dary a vybírání darů mezi vesničany. Navíc nelze přehlédnout dělení naturálního i finančního zisku mezi účastníky stejným dílem.[3]

V poslední vývojové fázi je zdůrazněn motiv reprezentace, který je charakterizován bujným zdobením koní papírovými ozdobami a výběrem darů (naturálií a peněz). Dobová dokumentace prozrazuje střídmost zdobení, které představovala jen hříva koní spletená do copánků s rolničkami. Přes hrud' měl kůň převázán turecký šátek, který byl později nahrazován s narůstající dekorativností papírovými ozdobami – obvykle srdci zdobenými stuhami, pentlemi, krajkou a zrcátky.[3]

Na Slovácku se vedle výtvarné stránky rozvinula i tvořivost slovesná. Tu reprezentují vyvolávky, které tvoří neodmyslitelnou a stěžejní součást obyčeje. Jsou s každou novou jízdou aktualizovány a odráží se v nich nejen um a schopnost jejich autorů, ale i deklamátorů, z nichž největší úspěch sklízají ti mládenci, kteří dokážou v sedle koně pohotově reagovat na okamžitou příležitost a konkrétní kolemjdoucí či přihlížející, mezi nimiž se vždy objevují osobnosti místně, regionálně i obecně známé, významné i populární. Vtip, takt a originalita verše musí být po právu ohodnoceny finančním obnosem, který je vyvolávačům zastrkován do holínky nebo košů. Obnos je po ukončení jízdy odevzdán pořadateli a organizátorům.[3]

4.2 Král a jeho družina

Úřední postavou jízdy králů je mladý král, který má toto výsadní postavení jednou v životě. Podle doložených zpráv se vždy jeho věk pohyboval v období jeho zrání a dospívání, před dobou vstupu mezi mladou chasu. Je oblečen do ženského kroje. Pážata nebo také pobočníci jsou rovněž v ženském kroji a každý má šavli na ochranu krále.

Funkci pážat museli vykonávat zralí muži, vždy s vojenskými zkušenostmi, kteří už odsloužili vojenskou povinnost, obvykle ženáči a dobří hospodáři z gruntu. Museli to být urostlí muži fyzicky zdatní, neboť právě na nich závisela bezpečnost svěřeného krále, s kterým byli spojeni a o kterého se museli po dobu celodenní objížděky bedlivě starat. Krále také chrání jezdcí, zvláště ti, kteří mají bujného koně, jezdí těsně za králem. Koně

pážat a kůň krále jsou navzájem svázáni. Král bývá k sedle přivázán. V ústech má na znamení mlčenlivosti růži. Král a pážata se museli vždy viditelně odlišovat od ostatních jezdců.

4.3 Příprava a výzdoba koní

Příprava na jízdu králů vždy vyžadovala nějaký čas. Nejednalo se však o období několika měsíců, jak je tomu dnes.[3]

Výraznou estetickou hodnotu jízdy králů dnes představuje vlastní výzdoba koní, která dříve nesehrávala zásadní roli.[3]

Dodnes také zachovává rozdíly v dekorativnosti a výzdobě koní jednotlivých funkcionářů jízdy – krále, pážat, praporečníka, vyvolavačů a výběrčích. Výzdoba tak odpovídá funkčnímu zařazení hlavních postav královské družiny.[3]

Kůň jako ušlechtilé zvíře slouží člověku odpradáвна jako tažná síla, dopravní prostředek, živá síla v bojích, ale sloužil i k slavnostním účelům náboženským a světským. Povšimneme-li si výzdoby koní obecně, zjistíme, že vznikala a rozvíjela se pozvolna.[3]

4.4 Vyvolávky

Vyvolávky tvoří neodmyslitelnou a stěžejní součást obyčeje. Jsou s každou novou jízdou aktualizovány a odráží se v nich nejen um a schopnost jejich autorů, ale i deklamátorů, z nichž největší úspěch sklízí ti mládenci, kteří dokážou v sedle koně pohotově reagovat na okamžitou příležitost a konkrétní kolemjdoucí či přihlížející, mezi nimiž se vždy objevují osobnosti místně, regionálně i obecně známé, významné i populární. Vtip, takt a originalita verše musí být po právu ohodnoceny finančním obnosem, který je vyvolávačům zastrkován do holínky nebo košů. Obnos je po ukončení jízdy odevzdán pořadateli a organizátorům.

Vyvolávání je v podstatné části stejné všude, kde se tradičně jízda králů prováděla, na Slovácku, ale i na Hané. Asi je už jen fragmentem původního říkání, protože v dnešní dochované podobě nevysvětluje podstatu jízdy králů, jen nabádá k obdarování chudobného

krále, o němž se tvrdí, že byl úplně okraden, třebaže neměl nic. Z textů je zřetelně jasné, že hlavní věcí je získat dary.

U jednotlivých domů se jezdec zastaví a recituje zvýšeným hlasem některou z mnoha vyvolávek, jež se hodí právě na danou situaci. Obsah recitace je sledován přihlížejícími, ale musí být zřetelný především adresátovi, který má vyvolávky jakožto osobní poctu odměnit darem do pokladničky. Vyvolávky se týkají v největší míře děvčat, ale i ostatních, včetně „přespolních“ návštěvníků.

5 JÍZDA KRÁLŮ V JEDNOTLIVÝCH MĚSTECH A OBCÍCH

5.1 Hluk

V Hluku se jezdí Jízda králů vždy jednou za tři roky jako součást Dolňáckých slavností. První písemná zmínka pochází z roku 1865. Jezdilo se každoročně o svatodušním pondělí, mimo období válečná a v době hospodářské krize v letech 1930-1933.[2]

Od roku 1945 bylo největší snahou bývalých, ale i nových milovníků folklóru obnovit národopisné dění v Hluku navázat a pokračovat v tradicích předválečného období.

Jako první byla obnovena tradice jízdy králů a fungování slováckého kroužku. Ten však neměl dlouhého trvání a rozpadl se. Jízda králů vydržela až do roku 1950, kdy se jezdilo naposledy. Vlivem následné kolektivizace zemědělství došlo k celkovému útlumu. Lidé byli nuceni ke vstupu do družstva, celková atmosféra nebyla příznivá lidovému veselí. Všichni měli jiné starosti a problémy.[12]

Zásluhou učitele Dominika Černého se přece jen nakonec našlo alespoň částečné řešení. V roce 1952 byl založen školní národopisný soubor. V podstatě se jednalo o třídu žáků z ročníku 1938 a 1939. Učitel Černý zde byl třídním a dovedl ve svých žácích probudit to správné nadšení. Z části třídy vznikla dokonce i svérázná lidová muzika, zbytek tvořili tanečníci a zpěváci. Za podpory školy se soubor uplatňoval všude, kde se dalo. Elán mladých se neztratil ani po ukončení školní docházky. Byla to právě tato třída, která po sedmi letech klidu obnovila v roce 1957 jízdu králů v Hluku. Lidem se jízda králů líbila, a tak už bylo postaráno i o tu, která následovala v roce 1958.[12]

Současně s oživením jízdy králů a národopisných tradic vznikla i snaha o obnovu starobylé hlucké tvrze. Podnětem k tomu byla kniha Františka Kožíka „Na dolinách svítá.“

V roce 1958 doplnil jízdu králů svým vystoupením soubor Hradišťan. Vznikla tak nová národopisná slavnost, která se všem velmi líbila a zanechala jedinečné zážitky.[12]

Jezdilo se každým rokem až do roku 1965, kdy se stala součástí národopisných slavností, tím zmizel iniciační smysl jízdy, kterou vždy jezdili osmnáctiletí chlapci.

Nyní se pořádá v rámci Dolňáckých slavností jednou za tři roky.

5.1.1 Výzdoba

Výzdoba koně se připravuje v domě chlapce, který bude jezdit. Je potřeba udělat zhruba 80 menších a 6 kusů větších růží. K větším růžím se připevňují papírové pentle s vystříhaným ornamentem. Větší růže bývají na čele koně, dále na obou stranách hlavy, nahoře na ocase a po obou stranách na bocích.[12]

Na prsou koně je zavěšeno papírové srdce, které zpravidla vyrobí osoby, které se to už dobře naučily. Právě srdce je typické pro hluckou jízdu králů.[12]

Na šíji koně se dávají textilní pentle různé barvy, šíře a velikosti. Na papírové pentle se stříhají proužky 2 až 3 cm široké. Na koně se nejprve upevní popruhy, jeden mezi přední nohy a dva z boku. Deky se dává většinou světlá a na ni se přišívají růže z papíru, které mají i pentlení. Bílé prostěradlo na krytí deky se ozdobí na stole a na hřbet koně se umístí až pak. Kožené sedlo, ohlávka a opratě korunují dílo.[12]

Jezdci mají prapor z tureckého červenobílého šátku upevněný na červeně natřené tyči. Tyč je na vrcholu zdobená špičkou a pod ní je 4,5 cm široký žlutě natřený pruh, na nějž se přivazuje kytky růží a tři různobarevné pentle. Jezdec má tento praporec upevněn v holínce.[12]

5.1.2 Vyvolávky

Hýlom, hýlom!

Můj koníček vyjel svižným krokem,
že táto slavnost koná sa u nás každým tretím rokem.

Na Slovácku u Hradišťa,
hucká chasa pro vás přichystala jízdu králů,
staré zvyky, hrajú při tom dvě muziky.

Vítajú vás velice, hučtí chlapci a děvčiče.

Děvčice sa na vás smejú a pěknú zábavu vám prejú.[12]

Hýlom, hýlom!

Nad tým domečkem letí holub bílý,
vitajte nám v Hluku, hosté milí.[12]

Hýlom, hýlom!

Před týmto domečkem sa můj koníček točí,
že tam má Mařenka pěkné černé oči.[12]

Hýlom, hýlom!

Na zámeckej věži sedávají ptáci,
vitajte zas doma, vy hluční rodáci.[12]

Hýlom, hýlom!

Před týmto domečkem můj koníček řehce,
že táto děvčica, žádného chlapca z Hluku nechce.[12]

Hýlom, hýlom!

Před týmto domečkem létá moc vrabců,
že táto děvčica si utahuje aj z deseti chlapců.[12]

Hýlom, hýlom!

Před týmto domečkem běhává moc zajíců,
že táto tetička zbila strýca paliců.
A strýc sa chválili v hospodě zrána,
jakého dělajú doma pána.[12]

Hýlom, hýlom!

Před týmto domečkem je pěkná zahrádka,
že tady bývajú přepěkné děvčátka.[12]

Jeden jezdec z družiny dělá žebráka (výběřčího) a vyvolává: „Na krále, paničko, na krále!
Máme krále chudobného, ale zato poctivého. Okradli nám ho na horách, na dolách,
na zelených pastvinách. Ukradli mu tři sta volů z prázdných dvorů, tři sta koní z prázdných
stájí, ukradli mu tři tisíce z prázdné truhlice. Ukradli by mu ještě víc, ale on tam neměl nic.“

Za každý dar vhozený do koše žebrák děkuje: „Děkuju ti za ten dar, který si pro krále
dal.“[12]

Veršovaných vyvolávej bývá samozřejmě mnohem víc. Každý vyvolávač si je aktuálně tvoří podle obecnstva a situace.

Hlavní vyvolávku můžeme slyšet na stadionu TJ při hlavním programu Dolňáckých slavností a zní takto:

Hýlom, hýlom, počůvajte, horní, dolní,
domáci aj přespólní,
co Vám budu povídati o téjto slavnostní neděli,
z Javory, Jasenovej aj z tech Horních lúk,
pofukuje větéřeček až na samý Hluk.
Vlnijú sa širé lány obilá,
co bude v Hluku – malovaná neděla.
V Hluku sú tento čas chvíle plné radostí,
protože slavíme devatenácté Dolňácké slavnosti.
Každý dnes svůj kroj obléká,
domáci, z okolí a daleka.
Vítajte u nás chaso, ženáči aj kmeti,
vy všeci, co náš kroj a zpěvy světi.
Vítajte u nás chlapci a děvčice,
vy všeci co máte rádi tradice.
Pěsničků a tancem sa pobavíme,
a při dobrém víně, veselo zazpíváme.
Na bujných koníčkách hřívy vlajů.
Milujme vlast' mládí aj staří,
v míru ať se našej práci a lidskému štěstí daří.
Hýlom.

Po ukončení jízdy se král odevzdá zpět rodičům a pěkně se jim poděkuje. U domu krále je rozchod. Koně se odstrojí a předají se majitelům. Růže a pentlení si rozebírají hosté a děti jako suvenýry.[12]

5.1.3 Žádání o krále

V učenou hodinu se jezdci dostaví na smluvené místo. Pak jedou společně k domu krále. Tam už na ně čeká král i s pážaty. Vedoucí skupiny jezdců zatluče na vrata, ze kterých vyjdou otec a matka krále.[12]

„Rodičové milí, dojeli jsme vás požádat, zdali nám chcete vašeho syna za krále dát. Je to chlapec hodný a zchovalý, proto jsme si ho za krále vybrali. My vám za to slibujeme, že na něho pozor dáme a až jízdu skončíme, zase vám ho ve zdraví vrátíme.“[12]

Rodiče rádi dávají syna a praví k vedoucímu jezdců:

„Dobře nám ho opatrujte a v poctivosti nám ho vraťte.“[12]

5.1.4 Žádání pana starosty o povolení k jízdě králů

Před Městským úřadem čeká na jízdu starosta. Vedoucí jezdců k němu promluví: „Chceme na Dolňácké slavnosti ukázat staré zvyklosti, hluckou jízdu králů, celému světu známú.“[12]

Starosta odpovídá: „Já vám to povoluji, jste tu všeci? Kdyby došlo k seči, krále nevydáte.“
Vedoucí jezdců: „Děkujeme vám velice a zveme vás večer k muzice.“[12]

Po povolení jede celá družina na náměstí, kde už čekají diváci. Vedoucí jezdců vítá všechny přítomné: „Hýlom, hýlom, počívajte, horní, dolní, domácí aj přespolní, co vám budu povídati o téjto svatodušní neděli (o tomto svátečním dni). Zastav, koníčku, ostaň stát, nech já možu všeckých hostů přivítat.“[12]

Vítám vás všeckých na naše slavnosti, my vám ukážeme naše starodávné zvyklosti. Je to jízda králů velice oblíbená, kterou hlucká chasa provádí od pradávna. Přespolních chlapců prosíme velice, aby neodváděli naše děvčice. Vybíráme na krále chudobného, ale poctivého, dnešním dnem a prosíme vás, abyste nám přispěli nějakým darem. Padesátky a stovky bereme, za každý obnos srdečně děkujeme. Přejem vám, abyste sa u nás dobře poměli a na všechny trampoty zapomněli.[12]

5.2 Kunovice

Jízda králů má v Kunovicích dlouholetou tradici. První písemná zmínka o konání této slavnosti v Kunovicích je z roku 1892. Do podvědomí Kunovjanů se vryla natolik, že se o ní mluvilo ještě ve čtyřicátých letech 20. století. Ústním podáním se stále tradují i starší události při jízdě králů. Šlo např. o ukradení krále kunovské jízdy v roce 1884 nebo 1885.

V roce 1771 je doložena její obdoba při příležitosti návštěvy císaře Josefa II. na kunovické faře a jeho následného doprovodu do Uherského Hradiště. Šlo o tak zvané banderium – skupinu místních chlapců, kteří na vyzdobených koních doprovázeli významné osoby, ať světské nebo církevní, při jejich návštěvě obce.[7]

Jízda králů se zřejmě jezdila každým rokem až do roku 1914, kdy byla tradice přerušena 1. světovou válkou. Po jejím skončení byla opět obnovena a jezdila se pravděpodobně do r. 1944, kdy byl králem Antonín Hráček. První poválečná jízda králů se konala v r. 1954, v následujícím roce byla zakomponována do spartakiádního průvodu – jinak by se zřejmě nemohla konat. Posledním králem v roce 1956, před dalším přerušením tradice, byl Antonín Hanáček. Následně jela jízda králů v r. 1962, kdy byl králem František Jurásek a 1966 pod vedením Tomáše Kučery. Poté, s výjimkou roku 1968, se až do roku 1972 jezdilo každoročně. V roce 1970 jela jízda poprvé a zřejmě i naposledy bez povolení obce (Kunovice byly tehdy částí Uherského Hradiště), jen na příkaz krále Milana Staška.

Po roce 1972 byla tradice opět přerušena – tentokrát na dlouhých čtyřiaadvacet let. K poslední obnově došlo v roce 1996 z iniciativy Antoše Machálka a za podpory místní samosprávy. Jízda králů tehdy dobře zapadla do průběhu oslav 800. výročí první písemné zmínky o Kunovicích. Od té doby se obyčej koná ve dvouletých intervalech.[7]

5.2.1 Výzdoba

Dekorace koní má u kunovické jízdy svoji specifickou zákonitost. Základem je věnec, který obepíná koně dokola v jeho půli, kolem celého obvodu těla do prsou, přes boky a nad ocasem. Ten z hlediska kompoziční skladby předěluje na koni výzdobu do dvou částí. Je dělítkem mezi statickou horní částí a částí dolní, která se při pohybu koně neustále mění. V tom je hlavní záměr dekorační kompozice u kunovské jízdy králů.[3]

Svou zákonitost má v celém dekoru výzdoby koní v Kunovicích spektrum barev, které jsou v souladu s barvami v krojích kunovického krojového okrsku. Největší zastoupení má barva bílá, která byla vždy podtržena i tím, že král a častou i pážata jedou na bílém koni.[3]

Dnešní výzdoba koní v kunovské jízdě je tvořena dekoračními prvky, které je možné rozčlenit do tří hlavních skupin. Do skupiny třásní – fáborů, pentlí a řetězů, do skupiny růží a kyticí a nakonec do skupiny věnců a girland. Každá skupina vykazuje různý tvar a velikost, je zastoupena rozdílnou skladbou barev se specifickým uplatněním v dekoračním celku.

Na výzdobu jednoho koně je potřeba 1 600 růží. Pro letošní rok bude 28 koní a na celkovou výzdobu pro koně byla potřeba 56 tisíc hodin.

5.2.2 Vyvolávky

Před tímto domem sú dřevěné schody,
že dyby nebylo tetičky, tož jejich strýček žijú enom z vody. (1998)[3]

V tejto uličce je veliký kopec,
to že tady bývá svobodný muádanec. (1935)[3]

Před tímto domem můj koníček řehce,
že táto děvčica ledajakého galána nechce. (1967)[3]

Na kunovské věži vrabci švrlikajú,
to že túto děvčicu rádi chlapci majú. (1967)[3]

Na mojem koníčku je pěkná mašlička,
že sa na mě usmívajú šikovná tetička. (1998)[3]

Před tímto domem kvete růža,
že majú tetička hodného muža! (1960)[3]

Můj koníček je z růže pěkná kytička,
že tomto strýčkovi rozkazují tetička! (1960)[3]

5.2.3 Žádání o krále

Jízdu od seřadiště k domu krále doprovází dechové hudby a nikdo nevyvolává. Cesta průvodu má být pokorná a tichá – „jede se tepru žádat!“

Když jízda přijde k domu rodičů krále, postaví se jezdci před dům do půlkruhu a praporečník zvolá:[3]

Hýlom, hýlom!

Horní, dolní, domácí aj přespolní.

Počúvajte všeci, co vám budu povídat
na svatodušním pondělí.

Počúvajte všeci máuo, co sa téjto noci stauo.

Okradli nám krála na horách, na dolách,
na uherských pustinách.

Marně zme sa namáhali, marně koně šturmovali,
krála zme už nedostali, proto zme sa nemeškali,
a k tomuto domu dojeli.[3]

Otec krále:

Koho hledáte?[3]

Praporečník nebo některý z vyjednávačů odpovídá:

Z velikěj my cesty jedem,
a tomuto domu poselství vezem.
Na nebi hvězda znamení dává,
že v tomto domě máme hledat nového krála.[3]

Otec krále nebo příbuzný se opět zeptá:

Co žádáte?[3]

Na to se mu dostane následující odpovědi:

Vás, hospodáři (gazdo), prosíme,
abyste nám syna za krále dali,
oň sa nebáli a nestrachoali.
My na něho vyberem mezi ludem,
a královský pokuad zbečelujem.[3]

Otec krále povolení uděluje slovy:

Já vám syna za krále dám,
ale toto si na vás vyjednám.
Abyste jemu jak královi poslušní byli,
a věrnost mu přísahali.[3]

Vyjednaváč zvolá a všichni ostatní hlasitě opakují po něm:

Slubujeme!
Slubujeme! [3]

5.2.4 Žádání pana starosty o povolení k jízdě králů

Před starostu předjede praporečník a pronese úvodní formuli slovy, která se jen málo liší od slov při žádání krále:[3]

Hýlom, hýlom!
Horní, dolní, domácí aj přespolní, počúvajte,
co vám budu povídat o svatodušním pondělí.
Počúvajte, vy starosto, máuo, co sa téjto noci stauo.
Ukradli nám krála na horách, na dolách,
na uherských pustinách.
Darmo zme sa namáhali, koně darmo šturmovali,
krála zme už nedostali.
Proto zme sa nemeškali, na hradišťskou cestu dali
a nového krála vyjednali.[3]

Náš král je bez hany a statků, bez královských pokladů.

Proto chceme jezdit mezi ludem a královský pokuad zbečelujem.[3]

Proto zme vás, starosto, dojeli požádat,

abyste nám dovolili po obci vybírat.(1944)[3]

Starosta uděluje povolení slovy:

Já vám vybírání po obci povoluju, a toto vám nařizuju!

Abyste si krála ukrást nedali a Kunovjanom haňbu neuděuali.(1937)[3]

5.3 Skoronice

První fotografii jízdy králů ve Skoronicích pořídila Vlasta Havelková, pravděpodobně v letech 1894–1896. Snímek je mylně označen jako „Svatební průvod ze Skoronic“. Konala se na Letnice, postupně však tento zvyk slábnul a v letech 1900 až 1942 se jízda králů ve Skoronicích už nekonala. Nepřímý podnět k obnově dal svým vyprávěním dr. Maxmilián Kolaja z obce Vlkoš. Jízdy se konaly později v rámci Slováckého roku v Kyjově či jako součást jiných událostí, např. ve Strážnici či sjezdu Skoronických rodáků. Seznam jízd: 1943, 1944, 1946- prezentace na slavnostech v Hodoníně, 1947, 1955, 1958, 1961 - na Slováckém roku v Kyjově, 1962 - součást oslav ve Vracově, 1966, 1971-1975 na Slováckém roku v Kyjově, 1977, 1985 - Strážnice, 1987 - Slovácký rok v Kyjově.

Jízdu jezdí muži od 17 do 28 let, ale stává se, že účastníkem byl i padesátiletý jezdec. Věk není omezen, také někteří účastníci jezdí jízdu několikrát i poctvrté. Většinou pocházejí všichni ze Skoronic. Rozdělují se na děkovníky, vyvolávače a výběřčí, texty vyvolávají na jednotlivé domy.

Brzy ráno odcházeli chlapci do okolních obcí pro koně, kteří se musí ještě vystrojit. Toto strojení dělaly dříve dívky, dnes se zapojuje již celá rodina. Chlapci mají skoronické kroje a po deváté hodině se řadí na návsi a jedou společně za starostou pro souhlas.

Ke starostovi je vyslána delegace vyslanců, tvoří ji: praporečník s tureckým šátkem uvázaným na žerď a vyvolávači. Starosta jim podepíše listinu a dává souhlas k jízdě slovy: „V naší obci odedávna dobrý zvyk je vídat, chasu v kroji na koních mezi námi vítat.

Povolení máte. Krále hleďte chrániti, aby vám ho nemohli cizí lidé zajmouti!.“ Praporečník s tureckým šátkem se s ní vrací k ostatním a jede v čele průvodu. Za ním tři vyvolávači, poté jede král, který je převlečen do ženského kroje a růží drží v ústech. Chrání jej dva pobočníci, dále jsou to čtyři jezdci jako doprovod, čtyři výběrčí a děkovníci. Objíždí všechny ulice ve vsi a vyvolávači vyvolávají ke všem domům a jejím majitelům různé vyvolávky, shromažďují se dary většinou peníze nebo víno. Končí se kolem 13:30 hod. odpoledne, poté se koná koncert dechové hudby a taneční zábava.

5.3.1 Výzdoba

Výzdoba koní se připravuje 2 až 3 měsíce dopředu a podílí se na ní jak rodiče jezdců tak i vesnická chasa, zásadně se neliší od ostatních jízd. Koně jsou vyzdobeny barevnými růžemi, pentlemi, třásněmi velmi bohatě a na prsou koně je zavěšené srdce, tak, jak je tomu v Hluku.

5.3.2 Vyvolávky

Ej, Kyjove, Kyjove a Slovácký roku,
už patříme k sobě jak koštýř a pohár moku!
Jak jíзда králů a my, Skoroňáci,
co vrátíme se k tobě píseň zaspívat si.
Třeba o tom, Kyjove, že muzika a kroje,
jsou věrnější než my. Jsou pořád ještě tvoje.[5]

Skoronická jíзда králů – sme my rádi velice,
že vy chlapi bohatýři – hlídáte nám tradice.
My v Kyjově snažíme se – taky zvyky zachovat,
ať se nám to spolek daří – chceme vám aj nám vinšovat.[5]

Tady se dvoreček – vine kolem hnojiska,
protože tu bývají – dvě šikovná děvčiska![5]

Za tímto plotem – stojí strýček tlustý,
tetička mu nadávají – že nedrží půsty![5]

Tady se můj koníček – na svých nohách klátí,
tento pán je dobrý člověk – cosi nám chce dáti![5]

Před týmto domem – roste pěkná růža,
protože táto tetička – majú šikovného muža![5]

5.3.3 Žádání o krále

Přestože je král úřední postavou jízdy králů, ve Skoronicích se o krále nežádá. Jízda králů začíná tím, že se všichni jezdci sjedou na náměstí a společně se jede pro povolení k jízdě králů na obecní úřad.

Pokud se jízda králů koná v Kyjově, začíná se tím, že vyslanci s praporečnickem jedou pro povolení k jízdě králů ke starostovi města.

5.3.4 Žádání pana starosty o povolení k jízdě králů

Průvod se seřazuje na křižovatce u domu na dolním konci náměstí, kde celá desetiletí vítal hosty hostinec U Mrázků. Potom se přesouvá od betonového nadjezdu kolem kina Panorama a základní umělecké školy tak, aby zůstali skryti. Lidé na náměstí u radnice čekají, co se bude dít. Skoronická jízda králů v Kyjově začíná: tryskem dvou vyslanců a praporečníka k radnici, kde žádají pana starostu o povolení:

Hýlom, hálom!

Ctěný pane starosto – aj vážení měšťané,

jedeme k vám ze Skoronic – snáď se nám nic nestane!

My, vyslanci královskéj družiny – jedeme vás prositi,

bychom mohli podle zvyku – krále městem honiti!

Zvyk ten už je starý pět set let, - na kroje a tradice zapomíná svět!

Chcem tu starú slávu zasej oživit – listinu nám proto račte potvrdit!

Hýlom, hálom![5]

Starosta města Kyjova odpovídá:[5]

V našem městě dobrý zvyk je vídat,
ze Skoronic chasu mezi námi vítat!

Všeckým je nám vzácný – ten Slovácký rok,
celý Kyjov čeká – jízdy králů krok!
Povolení máte – krále hleďte chrániti,
aby vám ho nemohli – cizí lidé zajmouti![5]

Vyslanec:[5]

Hýlom, hálom!
Povolení máme – pan král díky vzdává,
starostovi taky radním – budiž za to sláva!
Máme krále poctivého – ale velmi chudobného!
Proto město objedem – dary proňho vyberem!
Hýlom, hálom![5]

Trojice vyslanců se otočí a zase rozvlní koňské hřbety pod sebou, aby průvodu oznámili,
že jízda králů se konat bude. Nemusí to být vždycky vyvolávači, ale jsou to vždy nejlepší
jezdci.[5]

Ukončení jízdy králů opět u radnice.[5]

Hýlom, hálom, horní, dolní – domácí aj přespolní!
Tu pod vaší radnicí – jízda králů konec má,
šak to tak má byt – končí vše co začíná!
Tady jsme začali – tady aj končíme,
na starým náměstí – s vama se lúčíme![5]

Návštívili jsme lidi známé – vážené a prosté,
dyť pro každého na světě – zelená tráva roste!
A nedošli jsme urážat – nedošli sme haňat,
ani sme nechtěli – od vás víno zháňat![5]

Chtěli jsme radost roznášat – a všeckým vám ju přát,
každý se chce radovat - a taky se smát!

Děkujem za prijetí – za dárky, za uctění,
nakonec dáváme – všeckým vám pozdravení:[5]

Na Slovácko, na Kyjov – mějte hrdost stálú,
to vám přeje ze Skoronic – naša jízda králů!
Žijte tady spokojeně – držte spolem krok,
těšíme se na další - na Slovácký rok!
Hýlom, hálom![5]

5.4 Vlčnov

Jízda králů z Vlčnova je z jízd králů nejpopulárnější a má za sebou minimálně dvousetletou tradici. Jezdí z horního konce vsi směrem na dolní konec a je spojena také s lidovým jarmarkem a s možností prohlídky muzea a starých domů. Koná se každý rok nepřetržitě minimálně od roku 1808 na pohyblivý svátek, Boží hod svatodušní, který se koná vždy 50 dní po velikonicích a deset dnů po tzv. Nanebevzetí Páně.[12]

Původně se jízda konala pravidelně o svatodušním pondělí, ale od roku 1953 se přesunula na svatodušní neděli a po roce 1964, kdy Vlčnov oslavil sedmisté výročí obce, se termín místo pohyblivé svatodušní neděle stanovil na poslední neděli v květnu. K její popularitě přispěl také fakt, že byla zachycena v 19. století na impresionistickém plátně malířem Jožou Úprkou.[12]

O pár let později tento region také navštívil, přesněji v roce 1902, slavný francouzský sochař Auguste Rodin a přirovnal tento kraj k starověké řecké Helladě. Touto cestou, které se účastnil také Alfons Mucha vyvrcholil umělecký zájem té doby o tento region. Inspiraci v něm nalézal také malíř Josef Mánes. Ve Vlčnově se odehrává filmová adaptace knih Žert režiséra Jaromila Jireše, dnes zařazeno do československé filmové Nové vlny šedesátých let a ve třicátých letech se zde natáčela adaptace divadelní hry Maryša. Dnes je sbírka fotografií z natáčení filmu, získána pro obec z pozůstalosti Dr. Ladislava Rutteho, umístěna v trezoru na vlčnovské radnici. Exteriéry Vlčnova a okolí lze spatřit i ve filmech jako Slovácko sa súdí a později Slovácko sa nesúdí natočen podle místních historek, které sepsal Zdeněk Galuška. Nesmíme zapomenout, že také první fotografie jízdy králů byla pořízena právě ve Vlčnově a to roku 1890 regionalistou a profesorem gymnázia z tehdejšího krajského města Uherského Hradiště Josefem Klvaňou v uličce „Ke dvoru“.

Je to jedna z prvních dokumentárních fotografií na Moravě vůbec umístěná dnes v Moravském zemském muzeu v Brně a vzhledem k roku pořízení 1890 a k vědeckému účelu jejího vzniku, je to jedna z prvních vědeckých fotografií vzniklých na území dnešní České republiky.[12]

Jízda Králů ve Vlčnově začíná v neděli setkáním v domě krále, poté legrúti, osmnáctiletí chlapci, společně se stejně starými dívkami - družicemi odcházejí do kostela na mši, poté se jede na radnici, kde žádají starostu o souhlas k jízdě králů. Úvodní slova jízdy jsou stále stejná: „Hýlom, hýlom! Počívajte horní, dolní, domácí aj přespolní, co vám budu povídati o svatodušní neděli...“

Samotná královská jízda se skládá z jízdy legrútů- vyvolávačů na koních ve vlčnovských krojích. Doprovázejí krále. Koně jsou ozdobeni pentlemi, stuhami, květinami a také červenými šátky, umístěnými na způsob praporů. Králem je vždy malý chlapec. Král sedí, na koni, který mu vede jeho otec, ruce vbok. Jeho kůň je doprovázen po stranách dvěma legrúty s tasenými šavlemi, král má v ústech bílou růži. Být vybrán za krále je pro rodinu ve vsi vždy velkou poctou, královského koně pentlí matka krále. Průvod je doprovázen krojovými soubory, dechovou hudbou i dětmi v krojích. Vlčnovský Jarmark nabízí řemeslné lidové výrobky, dnes spíš převládají suvenýry a místní speciality.

5.4.1 Výzdoba

Při tvorbě výzdoby se dodržuje místní řád a styl, takže se vlčnovské pentlení koní liší např. od sousedního hluckého, kde mají koně na hrudi srdce se zrcátkem, zatímco tady mají na hrudi pruh pestrých třásní. Pentle a růže zdobí i hlavu, hřívu a ocas koně, především však boky vzadu, kde jsou velká kola růží s třásněmi nespornou dominantou výzdoby při pohledu z boku. Pentlení připravují ženy dlouho dopředu a mají v rámci toho řádu volnost ve využití možných variant, takže každý kůň je do jisté míry individuálně opentlený.

Výzdoba se připravuje společně několik nedělních odpolední: papír se skládá, prostřihuje či protahuje a prokládá kousky slámy, prostě vynalézavosti se meze nekladou. Celá výzdoba je připravena předem tak, aby se mohla na koně připevnit a upravit bez rizika, že by jezdec během těch několika hodin královského ježdění něco podstatného ztratil. Pentlení koní se provádí před polednem na dvorech jednotlivých domů, takže je možno je sledovat.

5.4.2 Vyvolávky

Před týmto domem je hruška bělica,
že tady bývá šikovná děvčica! [1]

Před týmto domem sú stromy zelené,
že tato dívka má líčka červené! [1]

Před týmto domem je chodníček,
že táto Mařenka zpívá jak slavíček! [1]
Před týmto domem slunko svítí,
že tady majú děvčice jak kvítí! [1]

Henkaj tá slečna sa na mňa směje,
jistě mně do pokladničky dárkem přispěje! [1]

Před týmto domem tulipán roste,
bud'te nám vítáni, vážení hosté! [1]

Před týmto domem je jama,
že tady bývá klebetivá baba! [1]

5.4.3 Žádání o krále

Jízda Králů ve Vlčnově začíná setkáním v domě krále, o krále se nežádá, poté legrúti společně s družicemi odcházejí do kostela na mši a nakonec se jde na radnici, kde žádají pana starostu o souhlas k povolení k jízdě králů.

5.4.4 Žádání pana starosty o povolení k jízdě králů

Po svaté mši odcházejí účastníci jízdy králů na obecní úřad, kde mají přijetí u pana starosty v obřadní síni. Tam žádají o povolení jízdy králů a slibují řádný průběh a ohlídání krále. Jednoduše, bez veršů. Poté se rozcházejí domů, kde se jim, zatím zdobí koně. Kolem 11. hodiny se sjíždějí ke královskému domu, kde jim rodiče předají krále, většinou bez mluvení, protože dříve se zajíždělo do dvora a předání se konalo bez účasti veřejnosti.

6 VLASTNÍ VÝZKUM

Jízda králů patří k hojně navštěvovaným slavnostem v naší republice. Mou snahou bylo zjistit, co zajímavého města či obce pro návštěvníky mají přichystáno a jak jsou pro tuto velkolepou akci připraveny.

Uskutečnění tohoto obyčeje není levnou záležitostí. Konání této slavnosti bylo vždy závislé na dostupnosti koní, bez nichž není možné tuto akci v její tradiční podobě uskutečnit. Nejsou to jen koně, ale i spousta věcí s tím spojená, bez nichž by jízda králů nebyla tím, čím je.

6.1 Dotazník

Pro zpracování dotazníku jsem navštívila městské i obecní úřady, ale také informační centra, kde mi pracovníci daných zařízení poskytli dostatek informací k mé bakalářské práci. Mými respondenty byli za město Hluk byla paní Lenka Juřeníková, za město Kunovice pan Bc. Jan Šobáň, paní Mgr. Ivana Majíčková a paní Ing. Helena Vajdíková. Za město Kyjov jsem oslovila pana Lukáše Plachého a v obci Vlčnov mi svůj čas a pozornost věnovala paní Zdeňka Brandýsová.

- 1. Jaká je návštěvnost jízdy králů?**
- 2. Účastní se jízdy králů i zahraniční turisté?**
- 3. Která část programu je v popředí zájmu turistů?**
- 4. Platí se vstupné za jednotlivé bloky programu?**
- 5. Nachází se v místě konání jízdy králů dostačující ubytovací kapacity?**
- 6. Kdy se začíná s přípravami jízdy králů?**
- 7. Existuje cestovní kancelář, která má ve své nabídce jízdu králů?**

6.2 Výsledky dotazníku

1. Jaká je návštěvnost jízdy králů?

Město Hluk:

Za příznivého počasí jsou tři dny jízdy králů bohatě zastoupené mladou i starší generací, která se počítá do tisíců v návštěvnosti. Uvádí se 12 tisíc návštěvníků za celé 3 dny konání Dolňáckých slavností, z toho nejvíce turistů navštíví Hluk v neděli a to kolem 5000 osob.

Město Kunovice:

Návštěvnost v Kunovicích se výrazně neliší od ostatních. Nedělní program je pro turisty nejzajímavější. Přišlo se na něj podívat 5500 tisíc diváků. Oživením kunovské jízdy králů je královské střílení a formanské odpoledne, kdy se lidé mohou projet v kočárech.

Město Kyjov:

Poslední ročník festivalu, který proběhl v srpnu 2007, navštívilo přes 21 000 platících diváků (do toho nejsou započítáni všichni účinkující, kterých bylo 3,5 tis. stejně jako 2 tis. krojovaných účastníků sobotního průvodu).

Obec Vlčnov:

Jízda králů ve Vlčnově je pořádána každým rokem. Letošní rok byl zvláštní tím, že v družině legrůtů byli čtyři bývalí králové a jezdců královské družiny bylo více než jiná léta.

Návštěvnost se odvíjí od stávajícího se počasí. Při nepřetržitém dešti se některé z částí programu uskutečnily v náhradních prostorách. Během tří dnů vystoupilo celkem 200 účinkujících z 25 souborů a muzik. Organizačních pracovníků, dobrovolníků, pořadatelů a dalších lidí zajišťujících celou akci bylo kolem 150. Nedělního programu se zúčastnilo 3 500 turistů.

2. Účastní se jízdy králů i zahraniční turisté?

Město Hluk:

Naše město hojně navštěvují turisté ze Slovenské republiky a Nizozemí, ale najdeme zde zastoupení i ostatních států.

Město Kunovice:

Největší zastoupení je ze stran Slovenské republiky, Rakouska. Přijíždějí také Maďaři, kteří se zde snaží najít své kořeny. Slovo hýlom, které je pro jízdu králů velmi podstatné, pochází ze slova hívom – volám, který má svůj původ v maďarštině.

Dalšími zahraničními účastníky jsou rodinní příslušníci, kteří poctí svou návštěvou příbuzné na Moravě.

Město Kyjov:

Mezi návštěvníky se pochopitelně objevují také zahraniční turisté – městské informační centrum v Kyjově jich navštívilo za 4 srpnové dny 47, jejich zastoupení mezi všemi návštěvníky festivalu však bylo mnohem vyšší. Nejčastěji sem přijíždí turisté z Německa, Velké Británie, Nizozemska, USA, Polska a Francie. Na druhou stranu v návštěvnické spektru máme i takové skvosty jako jsou Japonci, Filipínci, Taiwanci, Mongolové, Chilané či Salvadorci.

Obec Vlčnov:

Nejčastěji sem přijíždějí turisté ze sousedních zemí, vzácností roku 2009 byli Japonci.

3. Která část programu je v popředí zájmu turistů?

Město Hluk:

Zájem osob je o slavnostní průvod jízdy králů, ale také o sobotní a nedělní nabídku kulturního programu, který nabízí řadu vystoupení cimbálových a dechových muzik, při kterých si přijdou na své hlavně milovníci folkloru.

Město Kunovice:

Hojně navštívené je žádání pana starosty o povolení k jízdě králů, kterého se účastní cca 5000 osob. Velká návštěvnost bývá i při samotné jízdě králů s vyvoláváním. Volná vystoupení dětských i dospělých souborů má své velké příznivce u publika.

Město Kyjov:

Mezi nejžádanější části programu patří páteční stavění máje, sobotní jarmark (11 tisíc lidí), dožínkový průvod (2 tis. krojovaných účastníků průvodu), klenotnicová vystoupení na letním kině a v dalších prostorách v centru města, podobně úspěšná bývá i nedělní jízda králů, která je zlatým hřebem a vyvrcholením celého festivalu (6 tis. diváků).

Obec Vlčnov:

Lákadlem pro návštěvníky je samotná jízda králů. Zajímavostí je předání vlády králů, kterého se účastní loňský i letošní král a královská družina. Zpestřením je i vystoupení folklorních souborů v ulicích.

4. Platí se vstupné za jednotlivé bloky programu?

Město Hluk

Vstup do Hluku na samotnou jízdu krále je zdarma, pokud jde o parkování, pomáhají jim přítomní pořadatelé. Vstupné se platí pouze za některé bloky programu.

Tab. 6.1 Město Hluk – vstupné

Název	Den konání	Vstupné
Folklorní večer u tvrze, Ondráš	pátek 4. července 2008	100 Kč
Beseda u cimbálu, CM Dolňácko	pátek 4. července 2008	50 Kč
Výstava obrazů, historické jízdy králů, harmonik a krojů	sobota 5. července 2008	20 Kč
37. Slováký festival dechových hudeb	sobota 5. července 2008	60 Kč
Večerní „Zpívání“, taneční zábava	sobota 5. července 2008	100 Kč
Výstava obrazů, historické jízdy králů, harmonik a krojů	neděle 6. července 2008	20 Kč
Odpolední program - hřiště	neděle 6. července 2008	100 Kč

Celodenní sobotní vstupenka

Výstavy, památkové domky, Slovácký festival dechových hudeb, taneční zábava u tvrze, sportovní hala, beseda u cimbálu.

5. července 2008

vstupné: 150,-- Kč (Dětem do 15 let na veškerý program vstup zdarma)

Třídenní vstupenka na všechny programy (pátek, sobota, neděle)

vstupné: 200,-- Kč

(Dětem do 15 let vstup zdarma)

Město Kunovice

Město Kunovice v době konání se jízdy králů není uzavřeno vůbec, vstupné se vybírá pouze u některých z bloků programu.

Tab. 6.2 Město Kunovice – vstupné

Název	Den konání	Vstupné
Vernisáž výstavy historických střeleckých terčů	pátek 21. května 2010	zdarma
Setkání všech účastníků kunovských jízd králů	pátek 21. května 2010	zdarma
Královské střelení	sobota 22. května 2010	zdarma
Formanské odpoledne - projížďky povozy a kočáry	sobota 22. května 2010	30 Kč
Na krála, matičko, na krála	sobota 22. května 2010	*
Královská noc	sobota 22. května 2010	*
Budíček dechové hudby	neděle 23. května 2010	zdarma
Jarmark vína	neděle 23. května 2010	zdarma
Zpívání v Památkovém domku	neděle 23. května 2010	zdarma
Festival dechových hudeb	neděle 23. května 2010	100 Kč

*** vstupné 100 Kč, vstupenka platí zároveň pro oba pořady**

Město Kyjov

Vstupné se vždy vybírá na jednotlivé programy Slováckého roku např. v areálu letního kina, městského parku, parku u kaple sv. Josefa, nádvoří radnice), na náměstí pak pouze v době konání jarmarku (bývá to cca 20 Kč). Jinak jsou ulice volně přístupné.

Permanentní vstupné:

Permanentní vstupenka na čtyři dny	500,-- Kč
Denní páteční vstupenka včetně tanečních zábav	200,-- Kč
Denní sobotní vstupenka včetně tanečních zábav	250,-- Kč
Denní nedělní vstupenka včetně koncertu v gymnazijní kapli	250,-- Kč
(Děti do 12 let a držitelé průkazu ZTP-P mají po celou dobu slavností vstup zdarma)	

Tab. 6.3 Město Kyjov – vstupné

Název	Den konání	Vstupné
Vernisáž všech výstav	čtvrtek 9. srpna 2007	zdarma
Slováckými chodníčky	čtvrtek 9. srpna 2007	zdarma
Přehlídka dechových hudeb	čtvrtek 9. srpna 2007	100 Kč
Vítajte v Kyjově	pátek 10. srpna 2007	zdarma
Zahájení Slováckého roku 2007	pátek 10. srpna 2007	zdarma
Koncert dětských cimbálových muzik	pátek 10. srpna 2007	100 Kč
Písně malované	pátek 10. srpna 2007	100 Kč
Taneční zábavy	pátek 10. srpna 2007	100 Kč
Slováci na Slovácku	pátek 10. srpna 2007	80 Kč
Lidový jarmark	sobota 11. srpna 2007	50 Kč
Písničky a husličky	sobota 11. srpna 2007	50 Kč
I v jednoduchosti je krása	sobota 11. srpna 2007	zdarma
Galánečka z Ježova	sobota 11. srpna 2007	zdarma
Pojďte mezi nás	sobota 11. srpna 2007	50 Kč
Vandrovali vandrovníci	sobota 11. srpna 2007	50 Kč
Chleba náš vezdejší, dejž nám dnes...	sobota 11. srpna 2007	150 Kč
Obnovená skočná	sobota 11. srpna 2007	50 Kč
Z jednoho hnízda, z různých vajec	sobota 11. srpna 2007	150 Kč
Taneční zábavy	sobota 11. srpna 2007	120 Kč
Ráno vstávájíce	sobota 11. srpna 2007	50 Kč
Světcí v písni	neděle 12. srpna 2007	50 Kč
Chlapská pýcha	neděle 12. srpna 2007	50 Kč
Milostné příběhy v písni	neděle 12. srpna 2007	200 Kč
Kácení máje a ukončení Slováckého roku	neděle 12. srpna 2007	50 Kč
Taneční zábava s dechovou hudbou	neděle 12. srpna 2007	50 Kč

Obec Vlčnov

Obec je uzavřena pro veškerou dopravu, povolený vjezd mají pouze řemeslníci na jarmark lidových výrobků, prodejci občerstvení, účinkující a dále organizátoři jízdy králů.

Vstupné se vybírá přímo „do obce“, není žádný uzavřený prostor, kde by šlo vybírat vstupné na jednotlivé bloky. V podstatě každý turista, který Vlčnov navštíví, musí zaplatit u vjezdu do obce vstupné. Nedělní program je venku, od rána do odpoledne u různých strategických bodů jako je např. obecní úřad, Galerie na Měšt'ance apod.

Letošní rok je trochu odlišný tím, že i hlavní pořad bude na pódiu na návsi a ne na stadionu TJ, jako tomu bývalo dříve.

*** Celodenní nedělní vstupenka**

neděle 31. května 2009

začátek: 8.00 – 18.00 hod.

vstupné: 100,-- Kč

50,-- Kč - celodenní vstupenka se slevou: děti 10-15 let, důchodci a držitelé Karty mládeže EURO<26

Zdarma: děti do 10 let, důchodci nad 70 let a držitelé průkazu ZTP/P

Slevy platí pouze v neděli!

Tab. 6.4 Obec Vlčnov - vstupné

Název	Den konání	Vstupné
Zahájení výstavy jízdy králů 2006	pátek 29. května 2009	zdarma
Verbíři z Uherskobrodsko IV.	pátek 29. května 2009	60 Kč
Koncert DH Vlčnovjan	sobota 30. května 2009	zdarma
Vítajte ve Vlčnově	sobota 30. května 2009	zdarma
Předání vlády králů	sobota 30. května 2009	100 Kč
Do bílého rána	sobota 30. května 2009	*
Taneční zábava s DH Vlčnovjanka	sobota 30. května 2009	*
Když sem chodil do školy	neděle 31. května 2009	*
Nivnička, mužský sbor Boršičané	neděle 31. května 2009	*
Baldrián z Pardubic	neděle 31. května 2009	*
Dolněmčan z Dolního Němčí	neděle 31. května 2009	*
Vracovjan z Vracova	neděle 31. května 2009	*
ženský sbor Výběr z bobulí z Valtic	neděle 31. května 2009	*
CM Burčáci a mužský sbor z Míkovic	neděle 31. května 2009	*
CM Báležáci ze Starého Města	neděle 31. května 2009	*
Koncert DH Vlčnovjané	neděle 31. května 2009	*
Koncert DH Javorinka ze Strání	neděle 31. května 2009	*
Kornička z Trenčína (Slovensko)	neděle 31. května 2009	*
Koncert DH Vlčnovjanka	neděle 31. května 2009	*
Folklorní soubor Baldrián z Pardubic	neděle 31. května 2009	*
Zpívání pro krále	neděle 31. května 2009	*
Muzikantská rozlúčka	neděle 31. května 2009	*

5. Nachází se v místě konání jízdy králů dostačující ubytovací kapacity?

Město Hluk:

V Hluku jsou velmi využívané ubytovací kapacity zdejší sportovní haly, kde jsou ubytováni jak návštěvníci jízdy králů, tak i účastníci folklorních skupin. Část návštěvníků přijíždí za svými rodinami, u kterých jsou po dobu konání se Dolňáckých slavností ubytováni. Jako další možnost se turistům nabízí ubytovací kapacity v okolních městech a obcích.

Město Kunovice:

V Kunovicích se nachází spousta ubytoven a penzionů, přesto nejsou ubytovací kapacity dostačující. Nejvíce je využíváný Penzion na Pekárně. Dále turistům nabízíme ubytovací zařízení v okolních městech.

Město Kyjov:

Ubytování v době konání Slováckého roku je skutečně problém s velkým "P". Vezmete-li v úvahu, že na celém Kyjovsku činí ubytovací kapacita cca 2000 - 2500 lůžek, tak ve srovnání s celkovou návštěvností festivalu je to naprosto směšné číslo, i kdyby se chtěla ubytovat pouhá pětina lidí, už nastává problém. Navíc, 90 % všech ubytovacích kapacit bývá několik měsíců dopředu zarezervovaných. Situace v Kyjově byla minulý ročník festivalu tak zoufalá, že k nám do IC přicházeli místní občané s nabídkou jednorázového ubytování návštěvníkům festivalu pouze po dobu jeho konání. V minulosti se pro potřeby ubytování hostů a návštěvníků festivalu využívaly také ostatní prostory jako letní koupaliště jako kemp, tělocvičny a internáty jako ubytovny apod., nicméně provozovatelé těchto zařízení od této myšlenky upustili z důvodu špatných zkušeností s ubytovanými hosty. Naše zkušenost je taková, že návštěvníci festivalu využívají ubytovací možnosti na celém Slovácku i vzdálenějším okolí (v rámci JMK).

Obec Vlčnov:

Kapacita ubytování v naší obci je velmi nízká, proto se snažíme návštěvníky směřovat do blízkého okolí hlavně do měst Uherské Hradiště a Uherský Brod.

6. Kdy se začíná s přípravami jízdy králů?

Hluk, Kunovice, Vlčnov:

Než královská družina v čele s králem vyjede do ulic, předchází tomu dlouhé měsíce příprav. S organizací se začíná vždy na podzim předchozího roku, ale již při ukončení stávající jízdy králů se začínají tisknout nové materiály, kde jsou předběžné údaje o následujících jízdách králů, které slouží k propagaci na veletrzích cestovního ruchu.

Město Kyjov:

S přípravami Slováckého roku se začíná cca rok a půl dopředu, tzn., že např. přípravy příštího Slováckého roku konaného ve dnech 11.-14.8.2011 započaly už v únoru 2010, na organizaci festivalu se podílí město Kyjov a Městské kulturní středisko Kyjov (příspěvková organizace města), přičemž hlavními výkonnými orgány je programová rada a organizační štáb SR.

7. Existuje cestovní kancelář, která má ve své nabídce jízdu králů?

Cestovní kancelář, která se zaměřuje na jízdu králů ve svém programu se nazývá Amber travel, s.r.o., sídlí v Mikulově. Jízda králů ve Vlčnově a v Kunovicích jsou jednou z částí jejich nabídky.

6.3 Program jízd králů

6.3.1 Město Hluk – XX. Dolňácké slavnosti písní a tanců s jízdou králů

Čtvrtek 3. července 2008

18.00 Polní mše svatá u kapličky pod Babíma horama

Pátek 4. července 2008

15.30 Podium u tvrze – vystoupení dětských souborů
Účinkují: domácí Košiláčci, Žarůžek a Hluboček
Hosté: Děcka z Buchlovic, Štěpnička z Veselí, Radost' z Trenčína

20.00 Památkové domky – Beseda u cimbálu – hraje CM Dolňácko

20.00 Folklorní večer u tvrze, vystoupení souboru Ondráš, pak Beseda u cimbálu s CM Babica

Sobota 5. července 2008

9.00 - 20.00 Základní škola Hluk – výstava obrazů, výstava historie jízdy králů, výstava harmonik, výstava krojů

9.00 Pavilon ZŠ Hluk – košt vína (Vína pěti kontinentů a celé Moravy, vstup zdarma, hraje CM Dolňácko)

9.00 – 16.00 Památkové domky – Malovaný dvůr, Maléřečky, výstava „Jiný kraj, jiný ornament“. Na zahájení hraje Městská posádková kapela „Polahoda“.

13.00 – 18.00 Prohlídka kostela a kostelní věže

13.30 – 14.30 Stadion TJ – předfestivalový koncert DH Lhoťanka

14.30 Stadion TJ – 37. Slovácký festival dechových hudeb, za účasti:
DH Šarovec – Hluk, DH Kosenka – Hluk, DH Žadovjáci
– Žádovice, DH Záhorienka – Stupala, Slovensko, DH Boršičanka
A. Koníčka

– Boršice u Blatnice, DH Fryštácká Javořina – Zlín, na závěr společný monstrokonzert všech účinkujících kapel (festival moderuje paní Alena Rapáčová)

- 17.00 Farská zahrada – Folklorní soubor Jahodná z Košic
- 20.00 Podium v parku u tvrze – ZPÍVÁNÍ – účinkují Mužské sbory z Hluku, Vacenovic, Nedakonic, Čejkovic, Lanžhota a Mužský sbor z Holandska – DE BERKENHOF ZANGERS, Lucie Rybníkářová, Radim Vojtek, CM ZUŠ Hluk a CM Babica
- 20.00 Sportovní hala – taneční zábava s DH Šarovec a CM Harafica

Neděle 6. července 2008

- 7.00 Budíček DH Šarovec a DH Kosenka
- 7.30 Kostel sv. Vavřince – ranní mše svatá
- 8.30 Žádání o povolení k jízdě u rodičů krále
- 9.00 Žádání o povolení k jízdě králů u starosty města, jízda po městě
- 9.00 – 12.00 Pavilon ZŠ Hluk – košt vína
- 9.00 – 18.00 Základní škola Hluk – výstava obrazů, výstava historie jízdy králů, výstava harmonik, výstava krojů
- 9.00 – 17.00 Památkové domky – výstava „Jiný kraj, jiný ornament“
- 10.30 Podium v parku u tvrze – ukázky verbuňků – 40 verbířů z celého Slovácka, doprovází CM Babica
- 13.30 Od pohostinství „U Nemravů“ slavnostní průvod folklorních skupin, krojovaného Hluku a jízdy králů na stadion TJ
- 15.00 Stadion TJ – hlavní pořad Dolňáckých slavností s účinkujícími:
Domácí soubory: Dolňácko, Klevetnice, Mužský sbor, CM Babica, Dětské soubory Košiláčci, Žarůžek, Hluboček
Hosté: Háječek – Ostrožská Lhota, Handrlák – Kunovice, Jahodná – Košice, Olšava – Uherský Brod, Pentla – Boršice u Buchlovic, Radošov – Veselí nad Moravou, Rusava – Bystřice pod Hostýnem, Velička – Velká nad Veličkou, soubor Vlčnovjan – Vlčnov
- 19.00 Podium v parku u tvrze – koncert DH Kosenka

6.3.2 Město Kunovice - Jízda králů

Pátek 21. května 2010

16.30	Přijetí královské družiny starostou města
17.30	Vernisáž výstavy historických střeleckých terčů
20.00	Kulturní zařízení Pálenice - Setkání všech účastníků kunovských jízd králů

Sobota 22. května 2010

10.00	Letní areál - Královské střelení
14.00	Hasičské hřiště Na Bělince - Formanské odpoledne – slavnostní defilé městem, projížďky povozy a kočáry
17.30	Letní areál – Na krála, matičko, na krála – pořad folklorních souborů s představením krále
21.00	Letní areál – Královská noc

Neděle 23. května 2010

8.00	Na Rynku – Budíček dechové hudby
9.00 – 17.00	nám. Svobody – Jarmark vína Před radnicí – Volná vystoupení dětských i dospělých souborů a pěveckých sborů
9.00	Panský dvůr – Řazení koní
9.30	U domu rodičů - Žádání o krále
10.30	nám. Svobody - Žádání pana starosty o povolení jízdy
11.00	Jízda králů městem s vyvoláváním
13.00 – 15.00	Zpívání v Památkovém domku
15.00 – 17.00	Letní areál - Festival dechových hudeb
17.30	Kulturní zařízení Pálenice – Odevzdání krále

6.3.3 Město Kyjov – Slováký rok

Čtvrtek 9. srpna 2007

- 17.00 Nádvoří radnice - Vernisáž všech výstav
(Autor: Mgr. Jana Bartošíková)
- 18.30 Nádvoří radnice – Slovákými chodníčky – portrét
sběratelky lidových tanců a písni Milady Bimkové
(Autor: Rostislav Marada)
- 20.30 Letní kino – Přehlídka dechových hudeb
(Autor: Ladislav Svoboda)

Pátek 10. srpna 2007

- 15.30 Masarykovo náměstí – Víťajte v Kyjově – Koncert dechové
hudby ZUŠ Kyjov
- 17.00 Masarykovo náměstí – Zahájení Slovákého roku 2007
a stavění máje chasou z Bukovan
(Autoři: Ing. Jiří Pelikán a Milan Pokorák)
- 19.30 Letní kino – Koncert dětských cimbálových muzik
(Autor: Petr Petřů)
- 20.30 Letní kino – Písňe malované – klenotnicový hudební pořad se
zaměřením na malíře a výtvarníky z Kyjovska
(Autor: Pavel Růžička)
- Masarykovo náměstí, areál Pod Kaštany – Taneční zábavy
– Dechová hudba a cimbálová muzika
- 22.30 Parčík u kaple sv. Josefa – Slováci na Slovákku – od folkloru
k world music
(Autor: RNDr. Jiří Plocek)

Sobota 11. srpna 2007

- 8.00 Masarykovo náměstí – Lidový jarmark – tradiční lidová tvorba s jarmarečným programem
(Autorský kolektiv: Ing. Ladislav Šimeček, Mgr. Irena Trutmanová a Jana Procházková)
- 9.30 Farní zahrada (Palackého ulice) – Písničky a husličky – pořad dětských zpěváků a muzikantů
(Autor: Hana Vašulková)
- 10.00 Před kostelem Nanebevzetí Panny Marie – I v jednoduchosti je krása – přehlídka pracovních a letních krojů s dožínkovými věnci
(Autoři: Jaroslav Slovák a Ing. Ivo Šimeček)
- 14.00 Komenského ulice – Masarykovo náměstí – Tradiční krojovaný průvod
(Autor: Zdeněk Langášek, spolupráce Milan Pokorák)
- 15.30 Nádvoří radnice – Galánečka z Ježová – pořad věnovaný spisovateli Vojtěchu Roznerovi
(Autor: Pavel Petržela)
- 15.30 Masarykovo náměstí – Pojd'te mezi nás – vystoupení muzik, zpěváků a tanečníků přímo mezi návštěvníky
(Autor: Rostislav Marada)
- 16.00 Městský park – Vandrovali vandrovníci – veselé putování za dětskými soubory
(Autor: Anna Maděričová, spolupráce Mgr. Blažena Sedlářová)
- 16.30 Letní kino - Chleba náš vezdejší, dejž nám dnes...
... obilí, chléb a pečivo ve chvílích všedních i svátečních
(Autor: PhDr. František Synek)
- 18.45 Parčík u kaple sv. Josefa – Obnovená skočná – obrazy z dějin folklorismu Kyjovska
(Autor: Břetislav Rychlík)
- 20.30 Letní kino – Z jednoho hnízda, z různých vajec – představení tanečních souborů z regionu

(Autor: Mgr. Jiří Martykán)

- 20.30 Masarykovo náměstí, areál Pod Kaštany, stadion, Boršov
Za Humny (areál Vodovody a kanalizace), hřiště
u Sokolovny - Taneční zábavy – dechová hudba a cimbálové
muziky
- 22.15 Parčík u kaple sv. Josefa – Ráno vstávající – pořad ženských
a mužských pěveckých sborů
(Autor: Josef Varmuža)

Neděle 12. srpna 2007

- 9.00 Kostel Nanebevzetí Panny Marie – Mše svatá
- 10.30 Masarykovo náměstí, ulice města – Jízda králů – program
skoronické chasy na koních
(Autor: Marie Holmanová, spolupráce Zdeněk Langášek)
- 11.00 Gymnaziální kaple – Světci v písních – lidová, duchovní
a liturgická tvorba
(Autor: MgA. Petr Varmuža)
- 13.30 Městský park – Chlapská pýcha – mužský taneční projev
na Kyjovsku
(Autor: Ing. Miroslav Blahušek)
- 15.0 Letní kino – Milostné příběhy v písni – různé pohledy
na folklorní tematiku
(Autor: Jan Gajda)
- 17.00 Masarykovo náměstí – Kácení máje a ukončení Slováckého
roku
(Autoři: Ing. Jiří Pelikán a Milan Pokorák)
- 19.00 Masarykovo náměstí – Taneční zábava s dechovou hudbou

Tab. 6.5 Slovácký rok v Kyjově - výstavy

Výstavy - Název	Den konání	Místo konání	Začátek	Autor
Jízda králů v historii Slováckého roku	Vernisáž 9.8.2007	Radniční galerie	17.00 hod.	Marie Holcmanová
Moravské kroje na fotografiích Josefa Klvani	Zahájení 9.8.2007	Vlastivědné muzeum		Mgr. Taťána Martonová
Slavnost zvonů – z duchovních tónů v malířském díle Vladimíra Vašíčka	Zahájení 9.8.2007	Kaple sv. Josefa		Ing. Arch. Vladimír Vašíček a Stanislav Vašíček
František Gajda - řezbář	Vernisáž 8.8.2007	Galerie Doma	17.30 hod.	PhDr. Romana Habartová, spolupráce Pavla a Vladimír Ježovi
Plakát Slováckého roku	Zahájení 9.8.2007	Galerie Pod Schody		Mgr. Jana Bartošíková

Doprovodné akce

Okresní výstava zvířat mladých chovatelů a místní výstava králíků, holubů, drůbeže a okrasného a exotického ptactva

(pořádá Český svaz chovatelů Kyjov a Okresní komise pro práci s mládeží)

Palackého ulice (vedle Vlastivědného muzea)

pátek 10.8.2007 16.00-20.00 hod.

sobota 11.8.2007 8.00-20.00 hod.

neděle 12.8.2007 8.00-16.00 hod

Výstava a prodej bednářských výrobků

(B. Šíkula)

Tradiční komerční jarmark

Část Masarykova náměstí a přilehlé ulice

pátek 10.8.2007 – neděle 12.8.2007

6.3.4 Obec Vlčnov – Jízda králů

Pátek 29.května 2009

- 18.00 Galerie na Měšťance – zahájení výstavy Jízda králů 2006, obrazy Václava Nasvětila, účinkuje: CM Burčáci z Míkovic
- 20.00 Klub sportu a kultury – Verbíři z Uherskobrodská IV., účinkují: Olšava z Uherského Brodu, Vlčnovjan, CM Čardáš z Bojkovic, CM Mladí Burčáci z Míkovic a soutěžící o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku
- na Uherskobrodsku - po skončení pořadu do 24.00 beseda u cimbálu s CM Mladí Burčáci

Sobota 30.května 2009

- 14.00 Náves, průchod pod kostelem – Jarmark lidových výrobků
- 14.30 Podium na návsi - Koncert DH Vlčnovjan
- 16.00 Podium na návsi – Víťajte ve Vlčnově, účinkují: Čerešničky, Vlčnovjánek, Vlčnovjan, Vlčnovské budové umělkyně, CM Durancija a Mužský sbor z Vlčnova, CM Čardáš, Baldrián z Pardubic
- 19.00 Klub sportu a kultury – Předání vlády králů, komponovaný pořad s královskou družinou, účinkují: ročník 1991, loňský král Petr Šobán a letošní král Adam Pešl, CM Čardáš, Mužský sbor Vlčnov, DH Vlčnovjanka
- 21.00 – 24.00 Klub sportu a kultury – taneční zábava s DH Vlčnovjanka
- 19.00 Vlčnovské budy – Do bílého rána, noc s CM Burčáci a CM Mladí Burčáci

Neděle 31. května 2009

8.00	Náves, průchod pod kostelem – Jarmark lidových výrobků
8.00	Kostel sv. Jakuba Staršího – Slavnostní mše svatá za královskou družinu a děvčata ročníků 1991 a krále Adama Pešla
9.00	Odchod královské družiny z kostela na obecní úřad
10.00	Podium na návsi – Když sem chodil do školy – pořad dětských folklorních souborů, účinkují: Veleťánek a CM Vinár z Veletin, Kornička z Trenčína (Slovensko), Veličánek z Velké nad Veličkou, Čerešničky, Vlčnovjánek a CM Durancija z Vlčnova
10.00	Hospodářská usedlost č. 65 – Nivnička z Nivnice a mužský sbor Boršičané z Boršic u Blatnice
10.00	U Galerie na Měšťance – Baldrián z Pardubic
10.00	U Slovácké jizby – Dolněmčan z Dolního Němčí
10.00	U Rolnického domu č. 57 – Vracovjan z Vracova
10.00	U Sokolovny – ženský sbor Výběr z bobulí z Valtic
10.00	U obecního úřadu – CM Burčáci a mužský sbor z Míkovic
10.00	Dům rodičů krále – CM Bálešáci ze Starého Města
10.00	Vinohradská ulice – Koncert DH Vlčnovjané
11.00	Podium před kostelem – Koncert DH Javorinka ze Strání
11.30	Jízda králů, objížďka legrútů po vesnici, výjezd od domu rodičů krále č. 424, dolů ulicí Vinohradskou, dále odbočí vpravo do ulice Brodská, přes střed obce do ulice J. Plesla a zpět přes křižovatku ulic T. G. Masaryka na seřadiště průvodu k Sokolovně
11.30	U Galerie na Měšťance – Kornička z Trenčína (Slovensko)
12.00	Podium před kostelem – Koncert DH Vlčnovjanka
12.30	Stadion TJ – Folklorní soubor Baldrián z Pardubic
13.30	Stadion TJ – Zpívání pro krále, pořad folklorních souborů, účinkují: Vracovjan z Vracova, Nivnička z Nivnice, mužský sbor Boršičané z Boršic u Blatnice, Dolněmčan z Dolního Němčí, Vlčnovjan a CM Čardáš, král Adam Pešl

14.00	Krojovaný průvod všech účinkujících od Sokolovny na stadion TJ
14.45	Stadion TJ – Příchod krojovaného průvodu s jízdou králů
15.15	Stadion TJ – Zpívání pro krále, pokračování pořadu
16.00	Klub sportu a kultury – Muzikantská rozlúčka, taneční zábava s DH Javorinka ze Strání

6.4 Financování jízd králů

Pro srovnání financování jízd králů jsem vybrala město Hluk, město Kunovice a obec Vlčnov. Město Kyjov s národopisnou slavností Slovácký rok jsem neporovnávala. Jízda králů je vyvrcholením celého festivalu, ale je pouze částí této největší folklorní akce na Kyjovsku. Kromě jiných zde návštěvníci mohou spatřit např. přehlídku dechových hudeb, stavění a kácení máje, lidový jarmark, přehlídku krojů Kyjovska. K pravidelným akcím patří také večerní taneční zábavy.

Tab. 6.6 Dolňácké slavnosti s jízdou králů - příjmy města Hluk

Druh příjmů	Kč
Příjem z dotací Ministerstva kultury ČR	100 000 Kč
Nadace Děti-kultura-sport	40 000 Kč
Zlínský kraj	30 000 Kč
PHM Solar Brno	40 000 Kč
Příjem ze vstupného – pátek, sobota, neděle	735 145 Kč
Město Hluk	187 338 Kč
Celkem	1 132 483 Kč

Tab. 6.7 Dolňácké slavnosti s jízdou králů - výdaje města Hluk

Druh výdajů	Kč	Výše v %
Nákup materiálu	97 201 Kč	9%
Služby peněžních ústavů, poštovné, telefon	4 520 Kč	0,4%
Cestovné	5 844 Kč	0,5%
Pohoštění	162 440 Kč	14%
Technické zajištění	4 081 Kč	0,4%
Nákup služeb (honoráře účinkujících, propagace)	827 124 Kč	73%
Osobní náklady (mzdy)	16 273 Kč	1,4%
Příspěvek pro krále	15 000 Kč	1,3%
Celkem	1 132 483 Kč	100%

Z tabulky je patrné, že nejvyšší příjmy a výdaje má město Hluk, kde se Dolňácké slavnosti s jízdou králů konají jednou za 3 roky. Do příjmů jsme zařadili např. dotace od mediálních partnerů, výše dotace od Ministerstva kultury České Republiky byla 100 000 Kč, výše sponzorské částky se však vždy mění. Odlišností od ostatních je příjem ze vstupného, kde je částka mnohem vyšší než v Kunovicích a ve Vlčnově. Další vysokou částkou v případě výdajů je nákup služeb, ze kterého jsou financovány např. honoráře účinkujících, pobyt a strava účinkujících folklorních skupin a samozřejmě propagace Dolňáckých slavností.

Tab. 6.8 Jízda králů - Příjmy města Kunovice

Druh příjmů	Kč
Příjem z dotací Ministerstva kultury ČR	80 000 Kč
Nadace Děti-kultura-sport	40 000 Kč
Zlínský kraj	40 000 Kč
Zlínský kraj – Hyjé koně	20 000 Kč
Konference – nájem + příprava	4 500 Kč
EPS	10 000 Kč
Příjem ze vstupného – sobota, neděle	18 000 Kč
Ostatní (příjem od jezdců)	78 000 Kč
Město Kunovice - rozpočet kultury	7 965 Kč
Celkem	298 465 Kč

Tab. 6.9 Jízda králů - výdaje města Kunovice

Druh výdajů	Kč	Výše v %
Nákup materiálu	21 500 Kč	7%
Propagace	60 100 Kč	20%
Pohoštění	65 000 Kč	22%
Nájem, dovoz koní	65 720 Kč	22%
Technické zajištění	28 545 Kč	10%
Nákup služeb (honoráře účinkujících)	42 600 Kč	14%
Osobní náklady	15 000 Kč	5%
Celkem	298 465 Kč	100%

V Kunovicích, kde je jízda králů jednou za 2 roky, jsou příjmy a výdaje nejnižší. Od ostatních se odlišuje např. ostatními příjmy, do kterých jsou zařazeny příjmy od jednotlivých jezdců jízdy králů za vyvolávky. Případný rozdíl mezi příjmy a výdaji se dokryje z rozpočtu kultury z jiných akcí, kde se musí šetřit. U tak velké akce, jako je jízda králů, se při rozpočtu nikdy netrefíte přesně, rozdíl cca do 10 tis. je ještě akceptovatelný, vyšší už se musí řešit změnou rozpočtu.

Tab. 6.10 Jízda králů – příjmy obce Vlčnov

Druh příjmů	Kč
Příjem z dotací Ministerstva kultury ČR Zlínský kraj	194 020 Kč
Příjem ze vstupného- sobota, neděle	263 090 Kč
Klub sportu a kultury Vlčnov	492 891 Kč
Celkem	950 001 Kč

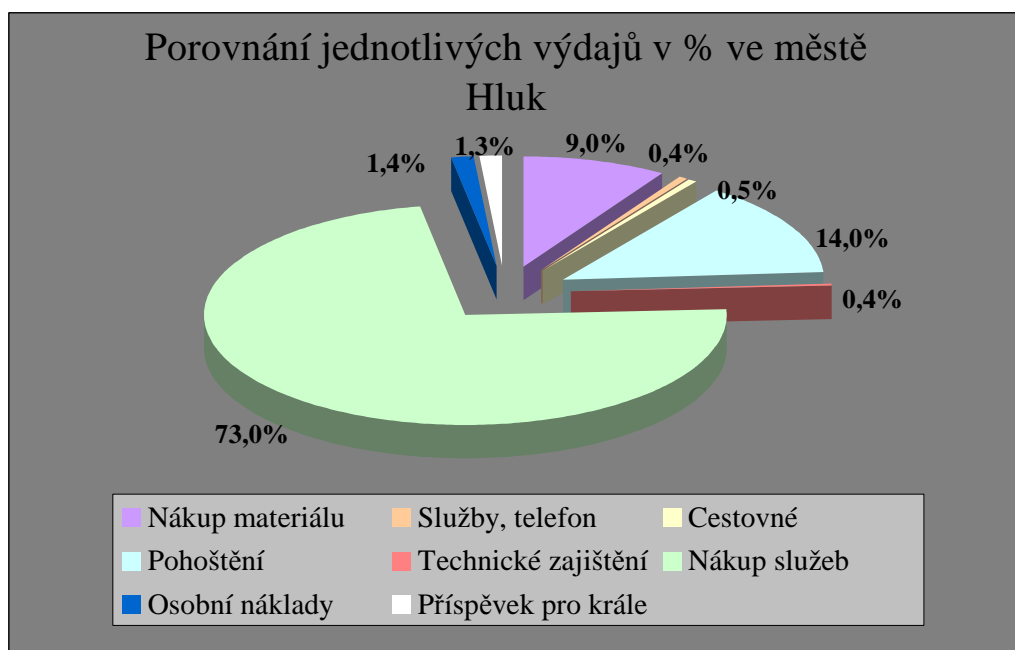
Tab. 6.11 Jízda králů – výdaje obce Vlčnov

Druh výdajů	Kč	Výše v %
Nákup materiálu	42 725 Kč	4,5%
Nájemné, poštovné, telefon	22 948 Kč	2%
Přeprava účinkujících	64 346 Kč	7%
Cestovné	9 781 Kč	1%
Propagace (programové brožury, kalendář)	172 185 Kč	18%
Reprezentace	35 170 Kč	4%
Ubytování	3 680 Kč	0,4%
Pohoštění	65 942 Kč	7%
Nájem, dovoz koní	11 363 Kč	1,1%
Technické zajištění (ozvučení)	52 000 Kč	5%
Nákup služeb (honoráře účinkujících)	89 000 Kč	9%
Ostatní výdaje	27 381 Kč	4%
Osobní náklady (mzdy)	353 480 Kč	37%
Celkem	950 001 Kč	100%

Obec Vlčnov, kde se jízda králů koná každým rokem obsadila v pořadí druhé místo. Hlavní sponzoři se neliší od ostatních. Rozdíl mezi příjmy a výdaji je financován Klubem sportu a kultury Vlčnov. Obec rozdíl řeší pouze v případě, že klub kultury nemá dostatek financí.

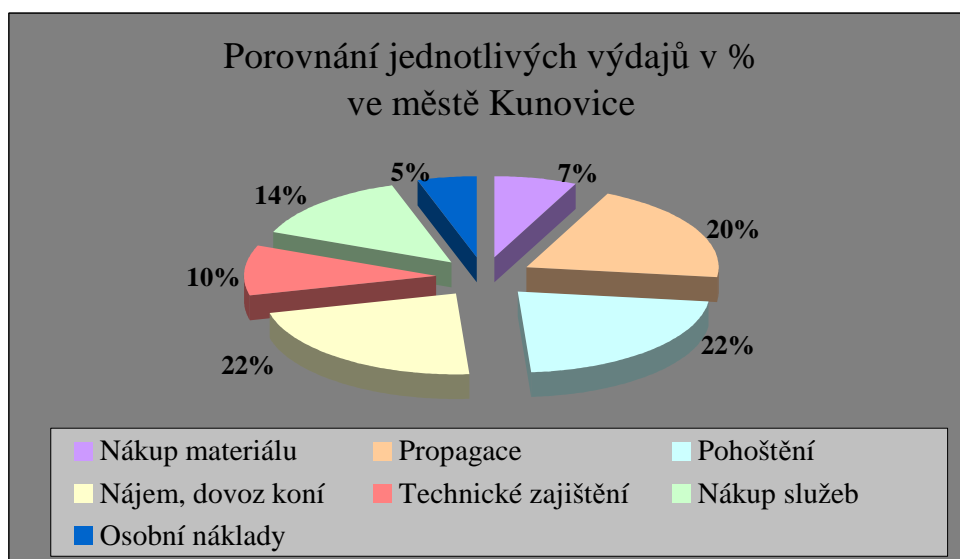
V následujících grafech jsou uvedeny jednotlivé druhy výdajů v %, které města či obce musela vydat při přípravě jízdy králů. Výše výdajů v procentech jsou vypočítány v předcházejících tabulkách.

Graf č. 6.1 Porovnání jednotlivých výdajů v % ve městě Hluk

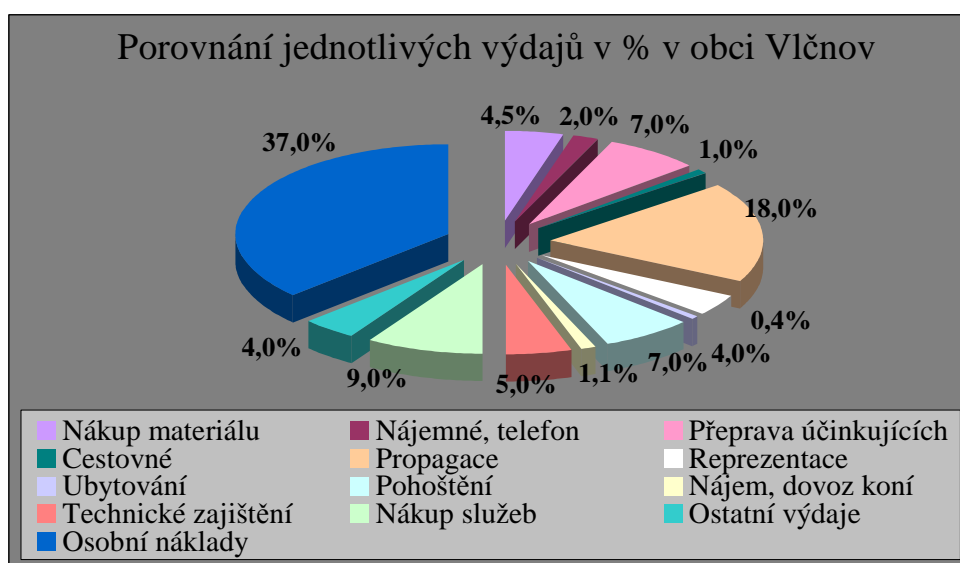
Z grafu vyplývá, že město Hluk vydalo nejvíce financí na nákup služeb, do kterých byla zařazena např. i propagace Dolňáckých slavností s jízdou králů. Nemalá část peněžních prostředků šla na pohoštění. Nejméně finančních prostředků vydalo město v případě technického zajištění a rovněž i za telefonické služby.

Graf č. 6.2 Porovnání jednotlivých výdajů v % ve městě Kunovice

Z grafu č. 6.2 vidíme, že nejvíce peněžních prostředků bylo potřeba na nájem a dovoz koní, ale zároveň i na pohoštění. Nejméně finančních prostředků vydalo město Kunovice na osobní náklady.

Graf č. 6.3 Porovnání jednotlivých výdajů v % v obci Vlčnov

Z grafu č. 6.3 plyne, že obec Vlčnov vydala nejvíce peněžních prostředků na mzdy pracovníků a organizátorů jízdy králů. Velkou část financí investovala i do propagace této akce. Nejméně finančních prostředků šlo na ubytování.

6.4.1 Ekonomické vyhodnocení nákladů jednotlivých jízd králů vztažené na jednoho návštěvníka

Jaké náklady musí pořadatel akce vynaložit na přilákání jednoho návštěvníka, pro tento výpočet budou použity údaje: celkové výdaje na uspořádání jízdy králů a počet návštěvníků za 1 den konání se této folklorní akce.

Tab. č. 6.12 Město Hluk – výpočet

Celkové náklady (výdaje)	1 132 483 Kč
Počet návštěvníků/neděle	5 000 osob
Celkem nákladů na 1 návštěvníka	226 Kč

Tab. č. 6.13 Město Kunovice – výpočet

Celkové náklady (výdaje)	298 465 Kč
Počet návštěvníků/neděle	5 500 osob
Celkem nákladů na 1 návštěvníka	54 Kč

Tab. č. 6.14 Obec Vlčnov – výpočet

Celkové náklady (výdaje)	950 001 Kč
Počet návštěvníků/neděle	3 500 osob
Celkem nákladů na 1 návštěvníka	271 Kč

Graf č. 6.4 Porovnání jednotlivých vydaných nákladů na přilákání jednoho návštěvníka

Graf č. 6.4 nám ukazuje jednotlivé výše vydaných nákladů. Nejnížší náklady na celou akci a zároveň nejvíce návštěvníků má město Kunovice, proto taky výsledná částka na přilákání 1 návštěvníka je nejnižší. Může to být způsobeno tím, že město při jízdě králů není uzavřeno a program je volně přístupný široké veřejnosti. Jedním z faktorů může být také blízkost města Uherského Hradiště, odkud může být velká část návštěvníků.

Město Hluk má nejvyšší náklady na uskutečnění Dolňáckých slavností, ale může se rovněž pyšnit velkým množstvím návštěvníků. Obec Vlčnov, kde se jízda králů koná každým rokem, vydala pro minulý rok dostatek financí, ale počet návštěvníků nebyl zase tak velký, jak se očekával, vše bylo ovlivněno počasím, které nebylo příliš příznivé.

Rozdíl vydaných financí mezi městem Hluk a obcí Vlčnov na tuto folklorní slavnost není příliš velký, to může být zapříčiněno z různých důvodů, např. omezenou ubytovací kapacitou pro návštěvníky jízdy králů nebo obtížnou dostupností hromadnou dopravou.

7 ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývá jízdou králů, kterou můžeme na Slovácku zařadit k výjimečným lidovým tradicím. Slovácko je oblast, která nabízí rozmanité spektrum přírodních krás, folklóru, historických památek doplňující zdejší bohatý společenský život.

Jízda králů svou pestrostí patří k hojně navštěvovaným slavnostem v naší republice. Je cílem mnoha našich i zahraničních návštěvníků. Během staletí se téměř nezměnila. Snahou je zachovat obyčeje a zvyky našeho národa i pro další generace.

Do současnosti se tento obyčej dochoval pouze na několika místech na Moravě a jako takový jej lze považovat za významnou památku. Za zmínku stojí i úsilí čtyř obcí ze Slovácka, kde se jízda králů pořádá, o zápis do seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO.

Dle mého názoru máme v našem kraji návštěvníkům rozhodně co nabídnout, není to jen jízda králů, která opravdu stojí za shlédnutí, ale také obrovské množství dalších folklorních slavností, různá vystoupení folklorních souborů, cimbálových a dechových muzik.

Slovácko se má čím chlubit, není to jen kraj známý svou kuchyní, jízdou králů, slivovicí i vínem, ale také pohostinností a přátelstvem místních lidí.

Folklor a tradice jsou jedním z produktů rozvoje cestovního ruchu.

Při dohledu informací k mé práci jsem získala mnoho poznatků, které mi stály za zamyšlení. Svou práci jsem vypracovávala s nadšením, neboť jsem člověk, který se o lidové tradice a zvyky velmi zajímá.

Pracovat na mé bakalářské práci na téma Jízda králů jako fenomén v cestovním ruchu bylo pro mne velkým přínosem jak po stránce teoretické – co se týká nabytých vědomostí, tak po stránce praktické – v souvislosti se získáváním informací o jízdě králů u pracovníků městských a obecních úřadů.

Pevně věřím, že má práce do budoucna poslouží jako pomoc nebo inspirace nejen pracovníkům v oboru cestovního ruchu, ale i jiným zainteresovaným osobám, kteří mají rádi lidové tradice.

Poděkování za poskytnutí informací k tvorbě dotazníku patří pracovníkům jednotlivých městských i obecních úřadů a informačních center.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

- [1] BENEŠ, J. *Vlčnovská jízda králů*. 1. vyd. Vlčnov: Klub sportu a kultury, 2007. 31 s. bez ISBN.
- [2] FROLEC, V. a kolektiv. *Jízda králů*. 1. vyd. Praha 1: Ediční a propagační služba, 1990. 175 s. ISBN 80-7065-009-5.
- [3] HABARTOVÁ, M.; ŠTĚRBA, S. *Jízda králů v Kunovicích*. 1. vyd. Město Kunovice, 2008. 342 s. ISBN 978-80-903743-2-4.
- [4] HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch – pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. 224 s. ISBN 80-7168-948-3.
- [5] HOLCMAN, J. *Hýlom, hálom, aneb, Kyjov v jízdě králů*. 1. vyd. Skoronice: Kulturní a vlastivědné sdružení Skoronice, 2007. 237 s. ISBN 978-80-239-9931-0.
- [6] HOLCMAN, J. *Týden co týden*. 1. vyd. Velehrad: Nakladatelství Tomáš Ježek - Ottobre 12, 2001. 190 s. ISBN 80-86528-04-9.
- [7] JILÍK, J. *Nezapomenutelná krása, Kroje a zvyky Kunovic*. 1. vyd. Brno: Nakladatelství SVAN spol. s.r.o., 2006. 95 s. ISBN 80-85956-21-7.
- [8] JILÍK, J. *Záhadná jízda králů*. 1. vyd. Brno: Nakladatelství MH, 2007. 103 s. ISBN 80-86720-292.
- [9] KULHÁNEK, M.; IVIČIČ, M.; JAMBOŘOVÁ, L. *Legislativa pro cestovní ruch*. 1. vyd. Česká republika: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006. 96 s. bez ISBN.
- [10] PÁSKOVÁ, M; ZELENKA, J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 1. vyd. Česká republika: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 488 s. ISBN 80-239-0152-4.

[11] PAVLICOVÁ, M. *Lidová kultura a její historicko-společenské reflexe (mikrosociální fondy)*. 1. vyd. Brno: Ústav evropské etnologie, 2007. 175 s. ISBN 978-80-254-1044-8.

[12] PLAČKOVÁ, M. *Hluk 2003*. 1 vyd. Hluk, 2003. 40s. bez ISBN.

Elektronické zdroje:

[13] Autokemp Kunovice [online] © 2006 [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW:
<<http://www.mesto-kunovice.cz/a/ubytovani>>.

[14] Camping babí hora [online] © 2006-2010 [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW:
<<http://www.camping-babihora.com/kemp-cz.htm>>.

[15] Domov mládeže SOŠ ZaS [online] © 2010 [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW:
<http://www.zdravkakyjov.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=33&Itemid=57>.

[16] Fotogalerie Radek Frýsa [online] © neuvedeno [cit. 2010-03-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.foto-frysa.com/jizdakralu/>>.

[17] Hotel club *** Kunovice [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW:
<http://www.clubhotelkunovice.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=3&Itemid=4>.

[18] Hotel club *** Kyjov [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW:
<<http://www.hotel-club.cz/czech/main.html>>.

[19] Hotel, penzion, ubytovna Trifin [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.trifin.cz/ubytovani/default.htm>>.

[20] Pastorační centrum [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW:
<<http://www.farnosthluk.cz/?stranka=centrum>>.

- [21] Penzion, chalupa, apartmán U Petra [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.ubytovanikyjov.cz/>>.
- [22] Penzion Koníček [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.penzionvlnov.cz/>>.
- [23] Penzion Kunovice [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://penzionuh.sweb.cz/>>.
- [24] Penzion na Pekárně [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.penzionnapekarne.cz/index.php?id=ubytovani>>.
- [25] Penzion U Radnice [online] © 2008 [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.penzion-kyjov.cz/ubytovani.php>>.
- [26] Penzion Vila [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.vila-kyjov.cz/index.php?Lang=cze&Sec=ubytovani>>.
- [27] Restaurace a penzion Boršov [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.kyjovsko.cz/sluzba/166/>>.
- [28] Spartakhluk – sportovní hala [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.sporthluk.uh.cz/?cat=19>>.
- [29] Spartakhluk – turistická ubytovna [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.sporthluk.uh.cz/?cat=20>>.
- [30] Ubytování v soukromí – Pochylý [online] © 2006 [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kunovice.cz/a/ubytovani>>.
- [31] Ubytovna na městském stadionu Kyjov [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW: <http://www.mestokyjov.cz/cms/urad/odbory/odb_skol_sport/skolstvi_sport/sport_ubytovna>.

[32] Ubytovna na stadioně Vlčnov [online] © neuvedeno [cit. 2010-01-15].
Dostupné z WWW: <<http://www.vlcnov.cz/sport/sportoviste/ubytovna.htm>>.

[33] Vlčnov [online] © 1990 [cit. 2009-12-12]. Dostupné z WWW:
<http://www.vlcnov.cz/kniha_jizda_kralu/index.htm>.

[34] Zahrádka u Kulky [online] © 2008-2010 [cit. 2010-01-15]. Dostupné z WWW:
<<http://www.zahradkaukulky.cz/ubytovani>

Seznam zkratk a symbolů

angl.	anglicky
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
cca	přibližně
CK	cestovní kancelář
CR	cestovní ruch
č.	číslo
hod.	hodin
JMK	Jihomoravský kraj
např.	například
Obr.	obrázek
SOŠ ZaS	střední odborná škola zdravotnická a sociální
SR	slovácký rok
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
tel.	telefon
tis.	tisíc
tzn.	to znamená
vyd.	vydání
ZTP-P	zvlášť těžké postižení s potřebou průvodce

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Uherském Hradišti dne.....

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Závodní 1142

Hluk

687 25

Seznam obrázků

Obr. 3.1	Vybrané druhy a formy cestovního ruchu
Obr. 3.2	Cestovní ruch jako systém

Seznam tabulek a grafů

Tab. č. 6.1	Město Hluk – vstupné
Tab. č. 6.2	Město Kunovice – vstupné
Tab. č. 6.3	Město Kyjov – vstupné
Tab. č. 6.4	Obec Vlčnov – vstupné
Tab. č. 6.5	Slovácký rok v Kyjově – výstavy
Tab. č. 6.6	Dolňácké slavnosti s jízdou králů - příjmy města Hluk
Tab. č. 6.7	Dolňácké slavnosti s jízdou králů - výdaje města Hluk
Tab. č. 6.8	Jízda králů – příjmy města Kunovice
Tab. č. 6.9	Jízda králů – výdaje města Kunovice
Tab. č. 6.10	Jízda králů – příjmy obce Vlčnov
Tab. č. 6.11	Jízda králů – výdaje obce Vlčnov
Tab. č. 6.12	Město Hluk - výpočet
Tab. č. 6.13	Město Kunovice - výpočet
Tab. č. 6.14	Obec Vlčnov - výpočet
Graf č. 6.1	Porovnání jednotlivých výdajů v % ve městě Hluk
Graf č. 6.2	Porovnání jednotlivých výdajů v % ve městě Kunovice
Graf č. 6.3	Porovnání jednotlivých výdajů v % v obci Vlčnov
Graf č. 6.4	Porovnání jednotlivých vydaných nákladů na přilákání jednoho návštěvníka

Seznam příloh

Příloha č. 1: Barevná obrazová příloha

Příloha č. 2: Sponzoři

Příloha č. 3: Ubytovací kapacity